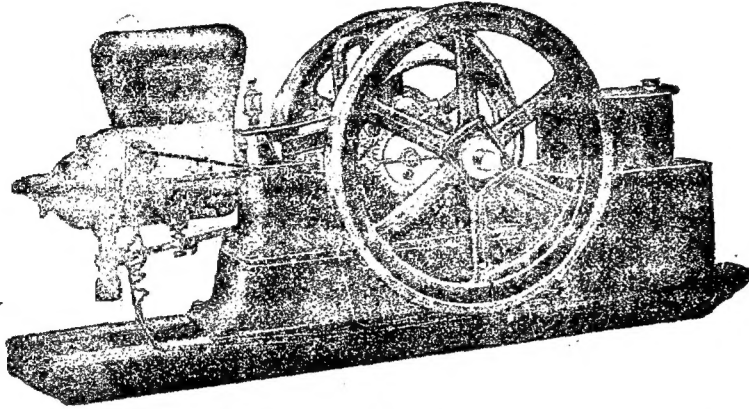

308795

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3. } చెన్న పట్టణము 1916 నం. జూలై నెల 25 వ తేది మంగళవారము } NO 98
నంపుటము. 3. } న శ నా మ స ం వ త్స ర ఆ షా థ మా స బ హు శ ష కా ద తి ౧౧. } సంచిక ౯౮

“ఆమెక్ కో” యంత్రములు కూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును

ఈయంత్రము నడపుటకు నీ పిల్లవాడు అయిదు నిమిషములలో నేర్చుకొనగలడు.
చిన్న యంత్రసహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారు చేయింపబడినది.
పంపులను, రంపపుయంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా ఫేక్ట్ రీలను, అచ్చయంత్రములను,
మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడపగలడు.
వెల అతిసులభము, పనిచేయుచుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6,
బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మావద్ద స్టాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును.
వెలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయుడు.
బెన్టు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,
పోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు.

327

ఆమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0.2-0.
తలనొప్పులమాన్పును, వాయువుపోట్ల బోగొట్టును
చర్మపునోపుల బారదోలును. పోట్లబోగొట్టును
పసమూలికలచే హిందూ దేశమంద
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
సువాసన గలిగి యుండును.
దీనిని విశేషములలో కూడ వాడుచున్నాడు
ఆమృతాంజనం డిపో, 109, ఫ్రేరికోడ్డు, బొంబాయి
7, తంబు శెట్టినిగ్గ, మదరాసు.

వాదాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసపరిల్లా

ఆశ్రితుభృత్యు రక్తమణులన జనించువాడ్యులులకు కీటమహుటి మందు. తుకపులను, మన్యులను, గండమాలులను
లండను, పాతశొప్పలను అన్ని విధములకలన గలగు సర్మకోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

జనావధిసారసపరిల్లా గల మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైన మధ్యవర్తిత్వము అన్ని విధములైన రోగములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రీకరమును. శరీరాశోగ్యమును గలగ జేయును. 16 రోజులవరకు పండుటకు 4 పోష్యుల బుడ్డలతో అమ్మబడును.

ప్రాప్త్రీటు:- పి. డి. సావంత్. 144. పనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

దంతచూరము

పండ్లపోటుకు తీపులకు మంచిపాడము.

ఈదంతచూరముతో
పండ్లు తోముటవలన
చిగుళ్లనుండి రక్తము
ప్రవించుకుండును.
నోట ముగ్ధము లేక
యుండును. పండ్లు

ముత్యములు తెల్లగా నుండును.
అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది.
సర్వసామాన్యముగ అందరును వాడుటకు
తగియున్నది.

పండ్లకు బలము నిచ్చును.

చిగుళ్లు గట్టిపడును.

ప్రతివారము వేలకువేలు డబ్బీలువిక్రయము
డబ్బీ 1-కి 0.2 0. డబ్బీ చూ. 1.2-0.

ఆమృతాంజనము డిపో,

7, తంబు శెట్టినిగ్గ, మదరాసు.

బాబూ చంద్ర శేఖర దళాయిగారి మొఖసా గ్రామములు తా॥ నికరం రాబడిని తెలియజేసే డవులు బంది నేటుమెంటు.

క్ర.సం.	గ్రామముల పేర్లు	డవులు.			శేష్ము-పు			ల్యాండు శేస్తు			8-11 కల ముల మొత్తము		శేష్ము-పు ల్యాండు శేస్తులు పోగా నికరం రాబడి	రిమార్కు
		శిస్తు	ల్యాండు శేస్తు	మొత్తము	గవర్నమెంటు వారికి	జమీందార్లకు	మొత్తము	గవర్నమెంటు వారికి	జమీందార్లకు	మొత్తము	మొత్తము	మొత్తము		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1	సబుడివిజ్జా కాబడిన గ్రామములు													
...	...	188215	6	58	3	6194113	0	29111	2	41311	7	705	6	9
2	పెదపాచల (ఎ) ఖండం బా॥	53412	6	16	11	6	551	8	0	8210	3	199	7	3
3	అప్పలమ్మపాలెం (స్వంత, ఖండం బా॥	354	2	1	1	365	3	2	2	58	5	132	0	6
4	కొత్తపల్లెం	325	1	8	10	2	7	335	4	50	3	9	2	11
5	కుముదానపేట	463	1	6	14	7	7	477	9	71	8	11	9	8
6	గొంజం	136815	10	42	12	61411	12	4	211	6	6	211	6	6
7	దిడ్డి	23	0	0	0	11	6	23	11	6	23	11	6	23
8	కానాడ	47	7	5	1	7	9	48	15	2	7	5	6	7
9	మాడుగుల	76	5	4	2	6	2	78	11	6	11	11	7	0
10	పెదపాచల (బి) ఖండం బా॥	37	9	10	1	2	9	38	12	7	5	13	0	0
...	...													
11	సబుడివిజ్జా కాకుండావున్న గ్రామము													
...	...	287	12	9	8	15	9	296	12	6	0	0	0	0
...	...	540	1	4	168	12	855	70	1	1	794	4	9	1672
12	మాడుగుల గ్రామములోవున్న డాబా పెంకిటియిండ్లన్ను అందుల నివే శనమున్ను													
13	డిట్ గ్రామములో వున్న ఖాళీ నివేశనములు													
14	జయపురం గ్రామములో వున్న భూములు													

ప్రకటన

మహారాజశ్రీ విశాఖపట్నం డి॥ కోర్టులో

ఇన్సాల్యెన్సీ పిటిషను నెం 1/13

బాబూచంద్రశేఖర దళాయిగారు యిన్సాల్యెంట్లుసాలు 1-కి రు 5600-0-0ల మొత్తం రాబడిని పేష్ము-పు ల్యాండు శేస్తు పోగా సుమారు రు 3600-0-0 లు నికరం రాబడిని గల యిన్సాల్యెంట్లు తాలుకు ఏరవిల్లి తాలూకా అర్జాపురం గరికిం, పెదపాచల, అప్పలమ్మపాలెం, కుముదానపేట, పులఖండం పోన్నపూలు, దిడ్డి, కానాడ, మాడుగుల గ్రామములలోను గొలుగొండ తాలూకా కొత్తపల్లెం గ్రామంలోను యేజినీ జయపురం గ్రామములోను ఉన్న మొఖసా సాభాములు వగైరాలు ఇండ్లు 1916 వ సం॥ రం ఆగష్టు 25 వ తేది శుక్రవారం మహారాజశ్రీ విశాఖపట్నం డి॥ కోర్టు దగ్గర పగలు 11 గంటలకు యేలం వేయించ బడును. సెడ్యూలు జత వర్చుడమైనది.

చోడవరం మండ నుబ్బరావు, చీఫ్ కలెక్టరు, 25-6-15

CHODAVARAM
20-7-16.

M. SUBBAROW.
Receiver.

చెన్నపూరి విశ్వవిద్యాలయము.

రెండవదినచర్య.

క్రిందటి తేదీవారము మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు మరల సెనేటు సభ ప్రారంభమయ్యెను. వైసుభాస్కరుల కనస్వామి అయ్యగారు రధ్యక్షులుగా వహించిరి.

సిండికేటు సభ ఏర్పాటులు.

ప్రస్తుతము సిండికేటు సభలో నుండు 5 గురు ఎన్నిక సభ్యులకు మాత్రము 3 గురు ఎన్నిక సభ్యులు అందవలయునని గ్రామలింగ రెడ్డి గారు తలపాడిరి. సిండికేటు సభలో సెక్రటరీ సభ్యులుండవలయు నను వజ్రేశ్వర గారు శుక్రవారమునాటి తీర్మానము ననుసరించి యీ ప్రతిపాదనను వచ్చెనని వారు చెప్పిరి. బి. హనుమంతరావుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

3 గురుకు బహుళ 5 గురు ఎన్నిక సభ్యులుండవలయునని వి.వి. శేషయ్యగారు గారు ప్రతిపాదనను సరించిరి. కె. వి. రంగస్వామి అయ్యగారు దానిని బలపరచిరి. ఈ ప్రతిపాదన లీనవరకును సమ్యుతింపిరి.

మొక్ ఫెయిలు గారు సభరంగము తీర్మానమును గూడ నెదిరించిరి. కాని సభరంగమునకు తీర్మానమునకు సంబంధములే నంగీకరింపబడెను.

అర్జునాభివారిజే ఇద్దరు సభ్యులును, వ్యవసాయ శాస్త్ర శాస్త్ర, ఇంజనీరింగ్ శాఖలచే పోల్కొనెడుగా మధ్య సభ్యులును మొత్తము 5 గురు సభ్యులు వివిధ శాఖాభివారిని లుగ నేర్పరుపవలయునని నజీశ్వర గారు ప్రతిపాదించిరి. కె. రామానుజాచార్యులు గారు బలపరచిరి.

రెండవది హెచ్. జి. క్విన్న గారును, హెచ్. జి. ఏలమగారును దానిని రద్దుచేయునని నజీశ్వర గారు తలపాడిరి. కాని సభరంగమునకు తీర్మానమునకు సంబంధములే నంగీకరింపబడెను.

వైసుభాస్కరుల గారికి అనవరతముగా చెప్పి సభవారి యంగీకారముగీ కారణము తెలియగీరగా అధిక సభ్యులచే నది యంగీకరింపబడెను.

విశ్వవిద్యాలయపు పోల్కొనెడులు.

సెనేటువారు నిర్ణయించిన కేంద్రీకృతి శాస్త్రపు విశ్వ విద్యాలయపు ప్రాధనము, రీడర్లును వారి వృత్తాంతమునం తయు సెప్టెంబరు మొదటి తేదీలోగా సెనేటు సభ కంతుల యనని సెనేటు సభ వారు సిండికేటు సభ వారిని కోరవలయు నని నజీశ్వర గారు తీర్మానము నుపపాదించిరి. జి. నేంకట రంగారావుగారు దానిని బలపరచిరి.

ఈ తీర్మాన మనుసంజనునము, ఇదివరలో సేప్రాథ సరునుగూడ ఇటు లడుగుబడలేదనియు, అదిగాక ప్రాధనము యొక్కయు రీడర్ల యొక్కయు వృత్తాంతము సరియుటకు వేరొక కమిటీ నిర్ణయించబడుటన సెనేటువారు సంగతి నడుగూడదనియు, సాంకేతిక వృత్తాంతము కమిటీవారికి సహజముగా బోవుచున్నదనియు హుంతు గారు వాదించిరి.

ప్రాధనము గారు తమ స్వంతమిది జూచుకొనుటయే గాక రీడర్ల పనిగూడ పరీక్షించవలసి యుండుటచేత, వారికి వివిధ భాషలు తెలియవలయుట వలనను ఇంక శీఘ్ర కాలములో వృత్తాంతము నింపగోరుట సమంజసముగా లేదని సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు చెప్పిరి.

ఒట్టి అధికృతచే మొదటి తీర్మానము సమ్యుతింపబడెను.

ప్రత్యేక శాఖాసభలు
డాక్టరు జగదీశ చంద్రబోసు బి. ఎస్. సి. (కేంబ్రిడ్జ్) డి. ఎస్. సి. (లండన్) సి. ఎస్. ఐ. సి. ఐ. ఇ. డాక్టరు ప్రభుల చంద్రబోసు, డి. ఎస్. సి. (ఎడింబర్గ్) సి. ఐ. గా. పోల్కొనెడు రఘునాథ పురుషోత్తమవరంజని, బి. ఎస్. సి. గార్ల లో నొకరిచే నైనను ఎక్కువకుండిచే నైనను ప్రత్యేక శాఖా సభలు లియ్యవలయునని సిండికేటువారి సలహాయులను సినదని నజీశ్వర గారు తలపాడిరి. సభ్యులందఱును సమ్యుతింపిరి.

ప్రత్యేక శాఖాసభలు.

సెనేటు సభలలో చర్చించబడు ప్రశ్నలు ముందుగా ప్రకటించుటకు గ్రూపులకు అధ్యక్షులచేయును, మార్చి సభలో తర్కింపబడు ప్రశ్నల ఫలితములను, అక్టోబరు సభలో తర్కింపబడు ప్రశ్నలను, అక్టోబరు మొదటి శుక్రవార మువరకును ప్రకటించుటకు వ్యవధియుండునటులు తీర్మానింప వలయునని రామలింగ రెడ్డి గారు తలపాడిరి, సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు బలపరచిరి. సభ్యులందఱును సమ్యుతింపిరి.

బి. ఎస్. సి. డిగ్రీ.

శాస్త్ర శాఖ నొకదానిని స్థాపించి బి. ఎస్. సి. డిగ్రీ పరీక్ష వేట్టు ఏర్పాటులు చేయవలయునని సి. ఎల్. వైసు గారు

తలపాడిరి. అందుపై విశేషవాదము ప్రబలెను. ఈయంతయు వందొమ్మిదుగురు సభ్యులును ప్రత్యేక కమిటీలో తర్కింప బడిన బాగుండునని కర్మ మిల్ల గారు సభ్యులచేర్పాడిరి.

హెచ్. జి. ఏలమ గారు రాసభ్యులు కాదనియి 19 గురు సభ్యుల చేర్పాడిరి. మిల్ల గారు ఎన్నికయే సమ్యుతింపబడెను. ఇంతటితో సాధారణ సభ ముగిసెను.

అసామాన్య సమావేశము.

ఈ సాధారణ సమావేశము పూర్తియైన పిమ్మట విశ్వ విద్యాలయ సభ్యుల అసామాన్య సమావేశము జరిగెను.

ఈ అసామాన్య సభయందు మూడు తీర్మానము లాలో చింతపడినవి. అనేకమంది విద్యార్థులను పాఠశాలను సభాభవన సమీపమున నేర్పించుండి, పిమ్మట వై తీర్మానముల వాలో చింతులు కొక ప్రత్యేక సభ ఏర్పరుపవలయునని తేలింది.

ప్రాధనముగా కె. ఆర్. గురుస్వామి అయ్యగారు మొదటి తీర్మానముల నియమ మార్పులనుబట్టి అవకాశ మియ్యవలయునని చెప్పి మొదట శాస్త్రమునాగ్రి శేషగిరి అయ్యగారు తీర్మానము చర్చించ వలయునని ప్రతిపాదించిరి. బి. హనుమంతరావుగారు బలపరచిరి.

మొక్ ఫెయిలు గారు రంగులకు ప్రతిఘటించి మొదటి గురుస్వామి అయ్యగారు తీర్మానమును చర్చించవలయునని.

ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షయందలి కృతార్థత నొందవలయు విద్యార్థుల సంఖ్య పెట్టివచ్చి చేతులపెట్టవలయు గురుస్వామి గారు తీర్మానము.

ఈ తీర్మానము 185 వ నిబంధనముచే నున్న తీర్మానింప వలయునని, తక్కిన తీర్మానముల జర్పించి దానితో బాటుగదీని దొరకను వారి కడకు బంక వలయుననియు వైసుభాస్కరుల గారు చెప్పిరి.

శేషగిరి అయ్యగారు రిటుల ప్రతిపాదించిరి:—

(1) ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షలో నవజన మొంది విద్యార్థులయందు ఇంగ్లీషు, లిటరేచరులలో నూటికి 30 మార్కుల చొప్పునను, ఓరియంటలు గ్రామిణులలో నూటికి 25 మార్కుల చొప్పునను; మొత్తమునూ నూటికి 30 మార్కుల చొప్పునను సంపాదించు కొన గలవైన విద్యార్థులు కృతార్థులుగా సంగీకరింప బడవలయును. అట్టి కృతార్థులవై 185 వ చట్టము నుప యోగింప రాదు.

(2) అటుల కృతార్థులుగా నెన్నబడిన విద్యార్థుల హాజరుపట్టిని గూర్చి సిండికేటువారు ఉపనిధుల కొన్నిటి విద్యార్థుల చదువొనట కనుగొనుటగా నేర్పరుప వలయును.

తన తీర్మానమును ప్రకటించిన పిమ్మట సిండికేటు వారు అవజను మొందిన విద్యార్థుల వృత్తాంతమును తెలియబరచి రనియు, పరీక్షకు పంపింప నయ్యకాని విద్యార్థుల సంఖ్యు చేతనే యంతయు విద్యార్థుల పక్షము మొందిరి అందు ప్రకటించబడినదయు, 1911 వ సంవత్సరములో పరీక్ష కంపడిన వారి సంఖ్య 1,427 అనియు, ఈ సంవత్సరము కంపడిన వారి సంఖ్య 4,122 అనియు, రాజధాని విస్తీర్ణతను విద్యాభివృద్ధి ఏర్పాటుల విస్తీర్ణతను పరిశీలించుచు ఈ సంఖ్య ఎంత మాత్రము అధికము కాదనియు, విద్యార్థు లధికముగా పంపబడు కొలదిని కృతార్థత నొందిన విద్యార్థుల నూటికి సంఖ్య తగ్గి పోవుట విచారకరము, విచారణయుగా నున్నదనియు, సిండికేటు వారి ప్రకటనము కళాశాలాధికారులకు, విద్యార్థులకు బహుప్రకారముగా గర్హించుటచేటి అట్టి వృత్తాంతము ప్రకటించబడ కూడదనియు, తన తీర్మానములతో తప్ప తక్కిన వారితోనంత పనిలేదనియు, ఈ కార్యము వలన ఎంతయంది విద్యార్థులను తన్నులను తల్లిదండ్రులును, వుటుంబమును పాదయునో విశ్వవిద్యాలయ యాధికారు లాలో చింతలేదనియు, ఇంతకన్నతర మైన పరీక్షావిధానమును చేర్చు ప్రతి విశ్వవిద్యాలయమున దప్పవోక విశ్వవిద్యాలయమున లేనదియు, వివిధ విద్యాలయము నందు ఉండ గూడదనియు, తన తీర్మానము ప్రకారము విద్యార్థుల కృతార్థత విషయ ముగిందిన నూటికి 50 మంది చొప్పున కృతార్థులు కాగలరనియు, అంతమాత్రపుకొన్ని అసాధారణము కాదనియు వారు చెప్పిరి.

కె. రామానుజాచార్య గారు వైసుభాస్కరులను బలపరచుచు, సిండికేటు వారు ప్రకటించిన వృత్తాంతములో, “ఈయ సాధారణ సరాసరు విద్యార్థి సంఖ్యకు కళాశాలాధికారులు తగిన విద్యార్థులనే మీదికి తీసుకొనవలయునని కారణముని ప్రకటించినదియు, అదికేవలము అబద్ధ మనియు, విద్యార్థుల నెన్నుకొనుటలో కళాశాలాధికారులు బహుశాగ్రూహతతో బ్రవర్తించినదియు, ఇంగ్లీషులో వరాసరు మొందిన విద్యార్థుల సంఖ్యయే మిగుల వృద్ధియగుటకు ప్రత్యేక కారణ ముండవలయుననియు బలికిరి.

కె. ఆర్. గురుస్వామి అయ్యగారు తమ తీర్మానమునకు మొదట, “1915-16 వ సంవత్సరమునకు మార్చి” మొదటికి వచ్చునటుల 185 వ చట్టమును, ప్రస్తుత స్థితికి సంబంధించు ఇతర చట్టములను చూపుచు” అను మాటలతో కలయునని చెప్పిరి. అందువలన ప్రస్తుత స్థితి బాగుగా బోధకమగునని వారు చెప్పిరి.

సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు రిట్టించిరి:—

వైసుభాస్కరులనుండి 34 మంది తేలిరి. 4 గురు స్వామి యిరి. ఇది వైసుభాస్కరులతో పలయున అయియందవలయును లేదా విశ్వవిద్యాలయము యొక్క కార్యము అయియందవలయును. గతర్ష మెంటు కళాశాలలకు కంబోజం నుండి 118 మందిగా 38 మంది తేలిరి. రాజధాని నుండి 105 మంది మంపడగా 15 మంది జనుచుంది. ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ నుండి వెల్లిన 98 మందిలో 60 మంది, కళ్యాణము నుండి వెల్లిన 51 మందిలో 32 మంది కడలేరి. దీని యర్థ మేమనగా విశ్వవిద్యాలయము క్రిందనున్న కళాశాల లన్నింటిలోను రాజధాని, కళ్యాణము కళాశాలల అధ్యక్షులే బాగ్రత్తగా విద్యార్థులను శేక్చుకొనుచున్నారనియు, తక్కిన కళాశాలాధ్యక్షులు ఎరిసయిన నేమి చేయుకొనుచున్నారనియు స్పష్టమగుచున్నది.

కే. ఆర్. గురుస్వామి అయ్యగారు సభరంగమున శేషగిరి అయ్యగారు రంగీకరించిరి.

ఆర్. ఎ. వైసు గారు సిండికేటు వారి విచారణమున విలంబవాదమును ఖండించిరి. ఇంతయంది తప్పుట విద్యార్థుల యొక్కగాని ఉపాధ్యాయుల యొక్కగాని లోపముగా దని ఉద్ఘోషించిరి.

డాక్టరు జి. ఎల్. వైసు గారు సామాన్య శాస్త్రము కలయుటకు తగినట్టి పరిశోధకాలయమును లేకపోవుట చేత ను ఉపాధ్యాయులు సరిగా చదువు చెప్పవలయుటచేతను ఇంతయంది తప్పిపోవుచున్నారని నుడిచిరి. ఈయన ఉత్తరహిందూస్తాన్ములో ఈయధ్య సంచారము చేసి రట. అచ్చట చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయపు పట్టములకు విలువ అధికముగా గలదని తెలిసికొనిరట. అందువలన పరీక్షలను ముఖముచేసి పట్టములవివరము తగ్గింప కూడదని.

జి. ఎ. నజీశ్వర గారు పరీక్షల కార్యమును గూర్చి మాటలాడుచు 1911 వ సం. లో ఎ. ఎ. పరీక్షాధ్యక్షుని సామన్య శాస్త్రపు పరీక్షా కార్యమును కొన్ని మార్పులతో ఈ సంవత్సరము ఇంటరుమీడియేటు కిమ్మట అన్యాయమనియిరి.

మాక్కు హుంతు గారు పరీక్షలలో విద్యార్థులు ఈ సంవత్సరము బహుబాగుగా కృతార్థులైరిని వాదించిరి. కృతార్థులకు అప్పులైనవారేలేరనియు, ప్రెసిడెన్సీ అసర్థులకు శేక్చుకొనుటచేత తప్పకలసినవారు తప్పివారనియు వాక్రచ్చిరి. పరీక్షాధికారులు గొంతులు గోయుచున్నారని అబద్ధము అది తిరిగివలగా వ్రాయుచు ఉత్తరమును కలిగించుచున్నవారు సేగ్గుడవలసి యున్నది కాని పరీక్షాధికారులు కాదని హుంతు గారు పలికిరి.

జి. ఎల్. క్విన్న గారిట్టించిరి: నేను ఇంగ్లీషులో 800 వలన రచనపరీక్షా కార్యములను పరీక్షించితిని. విద్యార్థులు తమ ఉద్దేశములకు చిన్నని ఇంగ్లీషు వాక్యములలో వ్రాసినచూనను తలంపుతోనే పరీక్షింప వాడంగిరిని. నేను వెల్లుకొనిన పరీక్షాములను ఎంతో సులభమునది. ఇప్పుడు లేన వారికంటె మెచ్చు నుంది గాన వాదించితి మిది సి. పి. హుంతుగారి ముఖానికి రాని వారిని అతరగతిలో ప్రవేశ పెట్టినవార మగుచును. కాబట్టి ఇప్పుడు స్వామియనవారె అర్హులయినవారు.

రెండవది వెన్ గారు బాహుళ్యమున పరీక్షాధికారులు అసర్థులనుట నిపరీతయిరి. అన్నింటికంటె మందిపని భూర్షుపు మిట్టివ్యులేవకా పరీక్షను తిరిగిపరీక్షించుట యనిసెల విచ్చిరి.

సౌరవనీయులకు శ్రీరీహస్ శాస్త్రీ గారి రిట్టించిరి:—

ఒక్క సంవత్సరము ఇంతవరకుగి సభ్యులు ఏవోయొక్క తప్పక ఉండి తీరవలయునని అయిదుగురు సభ్యులొక రిట్టించిరి. సిండికేటువారు మెచ్చు నుంది బి. ఎ. రను స్వామి చే నే న యెడల కళాశాలలలో వారికి బి. ఎ. లో తావు ఉండదని చెప్పట, ఇప్పుడు జరుగుచున్న చర్చకు సంబంధించిన విషయము కాబాలను. పరీక్షను అప్పచేయవలయునని గట్టిగా విచారింప బడవలసి నట్టిది. అందుకని పరీక్షను తేలి ఒక కమిటీని ఏర్పఱచి వారిని ఈ పరీక్షల వ్యవహారము ఆయూర్వాముగా విచారింప వలసినదని నియమించుట వారు అంగీకారుయిన విషయము.

శాస్త్రమునాగ్రి అబ్దుల్ రహీం గారు పరిభాషయగు ఇంగ్లీషులో ఎంతో పొందికయు విద్యార్థుల మండవలయునని తలంచుట కేవలము ప్రారవని వాక్రచ్చిరి.

అందులో విశేష మేమిది. అన్యాయంగా ఇంత అల్లరి చేసేందుకు అక్కణ్ణి తగినట్లుగా సందించమంటే అన్యాయం అంటే అనూనూలేని అల్లరివాళ్లంతా తోటా అరంభిస్తే అసాధారణం ఇక అదుగుతారా? ఏమీమీ చూతూ కాలంకొద్దీ కన బడు తున్నాయి.

స్థానికవార్తలు

హైకోర్టు వజ్రేభు: - పి. వాసుదేవరావు, పి. ఎ. కె. నుబ్రహ్మణ్ అయ్యల గార్లు హైకోర్టులో గా జేర్చుకొనబడిరి.

పురపాలక సంఘసభ్యులు: - ట్రైబియన్ కాలనీ సభ్యులగునందు వారిలో పి. శ్రీనివాసాచార్యులు గా రోజు రుగా నున్నాడు.

గవర్నరుగారు: - ఆగష్టు 4 వ తేదీన జరుగు ఇంటర్ సెమర్ సర్వీసుకోసం గవర్నరుగారు పరివారముతో నాటి దినమున లేచిపోయిరి. సెంటుబాల్స్ కేంద్రమునకు బోవుటగా చెన్నపురికి విచ్చేసెదరు.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము: - సెల్లూర హైకోర్టు వజ్రేభు ఎమ్ చెంగయ్యగారు కట్టపరిశోధనని నొందినవారిలోయిమింపబడు విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుల సభిలమిందు వారిలలో నొకరుగా నున్నట్లు తెలియుచున్నది.

చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాల: - కళాశాల ప్రిన్సిపలుగారు, ఉపాధ్యక్షులు, విద్యార్థులు ఒకచోట సమావేశమయి వేంకటగిరి మహారాజుగారి యశాల మంజులకు విచారించిరి. తమవల దినమంతయు కళాశాలకు సెలవొసంగబడెను.

మదరాసు నగరపాలకసభ్య సంఘము: - ట్రైబియన్, 18 వకాభివృద్ధిపున మదరాసు నగరపాలకసభ్యసంఘ సభ్యుల సభిలమిందువారిలో, సాల్వ డిపార్టుమెంటులో ఇన సెక్రటరీగా పనిచేసి పింఛను తీసికొనిన కె రాఘవాచార్యులు గా రోజురది తెలియుచున్నది.

స్వేచ్ఛరు కంపెనీ: - స్వేచ్ఛరు కంపెనీనుండి "దిటాఫర్" అను పుస్తకం కలుగజేయుచుండు మాకార్యస్థానము జేసెనది. ఇది జర్మను "కాంటోజెజు" స్థాపకున తయారు జేయబడినది. వివరముల తెలియుగోరువారు చెన్నపురి యందలి మైకంపెనీ మేజరుగారికి రిండ్రజాల విశ్వలలో నొకయుత్ర రమానంపిక కాంటిలలో గూడ వివరములపంపవలెను.

అనంతపురి తెలుపు నభ: - క్రైస్తవము కాలేజీక యితెన్ను హాజు సభిలము నిన్నటి సాయంకాలము నొక సభ జేసి, క్రిందటి శనివారము నాటి సెనేటు సభలో క్రిష్టియను కాలేజీ ప్రాధికరణ ఇ. మెస్సేయులుగారు ఇంటర్మిడియేటు విద్యార్థుల రిక్షాకూలివాళ్లని తూలవాడుట యనమంజనమని తమయసభ్యులని వెలుపుమి నొక తీర్మానమును వెల్లడించి.

ప్రాణము గాపాడుట: - ధామను దొరస్వామి అను చెన్నపురి పురవాసి మాంటేరుగారి యింటిలో రూ2500 సొత్తు సవహించెనని వ్యాజ్యముగాగా పోలీసువారు వారిని పట్టుకొనిరి. పోలీసుప్రేక్షకులో వారిసంగతి విచారించుచుండగా ముద్రాయ ఆక్రమించును నుతిలోకికి మికి ఆశ్చర్య హత్య జేసికొని బ్రయత్నించెను. వెంటనే హెడ్ కానిస్టేబులు వాసుదేవ్ అనునకు నుతిలోకికి దుమికి వారి ప్రాణమును గాపాడెను. ఈ సాహసమునకు రాజపు శివారమువాడు కమిషనుగారు వారికి బంగారు నోదా నొసగెదరు.

నిన్ను జాత్యుద్ధరణము: - జోన్న పీఠి రిస్ సెం బరు రామమోహన ముదియాలగు మొట్టటిదినమున నొక సాంఘిక సమావేశము జరిగెను. ఆ సమావేశమునకు వెంకటాచ నిన్నుబాటి అనోన్య సహాయసంఘమువారాహ్వించి బడిరి, నిన్నుబాటివారు వెదకరిగతి భూతియలలో గలియుట కిదియే ప్రధమ ప్రయత్నము సభిలందఱును కచ్చిన పిమ్మట ఆల్పహారమును వంది పెట్టబడెను. సంగీత క్రిందమున సభ్యుల బామోదంబుబడిరి. భారతీయసంఘ సేనాసంఘసభిలము, వేంకట ముబ్బయ్య బి. పి. గారి ఆనిన్నుబాటి యులసంగతిక సభిలకుకు దెలియబడిమిరుల దురవస్థలోనుండు వాట్టి వాగరిక సిటికిర చుట్టసంతోషకరముగా నున్నదని చెప్పుటగా వారలం బించిన త్రాగుబోతుతనము మొదలగు మరవానాములన్నియు నిక్షుడు పూర్ణముగ విడచిపెట్టబడెనని తెలియచెదరి. పిమ్మట వారిస్థల ఉన్నత శ్రీమదారాధనగారు నిన్నుబాటియల అభివృద్ధికి విశేషతరచుచు, విశేషములలో నిన్నుబాటియలనుండినీతిలో నుండుట వెలుకవలది వారికలదటికి ప్రధమ తరగతి విద్యయైన ఇతలతో బాలు ఆత్మగర్వముగా నున్నదని చెప్పి. పిమ్మట సభ్యుల కరతాళ ధ్వనులతో సభయగినెను.

ఫోర్టు సెయింటు జార్జి గెజెటు, వారై 25 మంగళవారము. సెల్లూరజిల్లాయందలి ఫస్టుక్లాసు మేజిస్ట్రేటు చుల్ రాల్ రాల్ త్రూపార విశ్వకాథాశ్రమి త్యాగరాజ అయ్యలగారికి న్యదస్తూర వాంగ్ భాషలో సాక్షి విచారణకు వాగిసికొన అధికార మొనగబడెను.

కాకినాడలోనుండు తెంపరీకబ్బా నేటు జడ్జికోర్టుకు ఆగష్టు 12 వ తేదీనుంచి నురియుక సంవత్సరమునకు సంయటకును, ఆ కోర్టు జడ్జి గోనానాజిల్లా జడ్జిగారు తమ జ్యూరిషు డిక్షనులోనికిచ్చిన స్థానిక క్యాబ్యులు విచారించుటకును మదరాసు గవర్నరుగా ఉత్తరపు జేసిరి.

న్యాయస్థాన వార్తలు.

హైకోర్టు

న్యాయమూర్తులు: ఓల్డుఫీల్డు సహజిక అయ్యలగారు. యావజ్జీవ ద్వీపాంతరవాసశిక్ష: - ముప్పంద గొండును అను నతడికశ్రీని చెజుపట్టి తనతో నుంచుకొనెను. ఆ శ్రీ గర్భవతి కాగా పురుషుడాయెటకు కరుణయూ అను నామెకు నియోగించెను. పురుషుడొసిన వెనుక నామె నాద్రాయుర తల మాయ తన జీతము నిక్కురి బాధించుచుండెను. క్రిందటి ఏప్రిల్ 10 ల 4-వ తేదీ జీతము నిక నుండును వారిద్దరికిని గొప్ప కలహము సంభవించెను. తన నుట్టురట్టుతో ను నిక్కురి కచ్చా త్రాడును కోపమును భరించనలక నాద్రాయ ఆమెకు చుంప జేసెను. కోపముబహుళు నెమచ్చు జడ్జి వారికి మరణ శిక్షను విధించెను. అట్లులో హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు వారిసంత ఆగ్రహభరమున జేయుటచే నతి దా దారుణకృత్యము జేసెనని చెప్పి అతని శిక్ష తగ్గించి యావజ్జీవ ద్వీపాంతరవాస శిక్షను విధించిరి.

ఫిఫు పెరిసెడ్స్ మేజిస్ట్రేటుకోర్టు.

సి. బి. ఎన్. పిల్లేగారు.

యూరోపీయకుడు భారతీయ విద్యార్థిని దూషించుట: - రచ్చపల్లికళాశాల హోస్టలులో నివసించు పి. నాగాయలస్వామి అయ్యల అను ఫస్టుక్లాసు విద్యార్థి క్రిందటి ఆదివారమునాడు ఛెల్డెబల్ ప్రేక్షకునుండి సోర్దుప్రేక్షకునకు యూదుతరగతి బండిలో ప్రయాణముచేయుచుండెను. ఆ బండిలోనే మదరాసు డెడ్ లైట్ అఫీసు మేనేజరు జి. ఎలియటు అను యూరోపీయకుడుగూడ ప్రయాణముజేయుచుండెను. ఆ సమయములో ఎలియటు విద్యార్థిలో నేడయు జగడము జెంచి వారిని బాధించి దూషించెను. విద్యార్థి ఎక్కువ ప్రేక్షకువద్ద బండికి ప్రేక్షకుమాన్యులకు కాసంగతి దెలియబరచెను. ఈసంగతులన్నియు వాగిసి విద్యార్థిఫిఫు పెరిసెడ్స్ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో దావాతెచ్చెను.

న్యాయాధికారి ఎలి ఛెల్ గారికి సమ్యకం సంపిరి.

సహజీవ జ్ఞానాభివృద్ధి సమాజము: - గోదావరి జిల్లా, రామచంద్రపురము తాలూకా, వెనుకపాక శివారు సాగరము గ్రామమున జూను 24-వ తేదీన రామచంద్రము నివాసులు చెన్నుభట్ల వెద సత్యవారాయణమూర్తి పంతులు గారి యాజమాన్యము క్రింద శోకసభకు గావించి "సహజీవ జ్ఞానాభివృద్ధి సమాజము" ను నెలకొల్పిరి. ఆ సమాజమునకు సత్తి పీఠయ్యగారు అధ్యక్షులుగను, వెంకట రామిరెడ్డిగారు వ్యవస్థాపకులుగను, సత్తి చాడరయ్యగారు కార్యదర్శిగను, దండే బసవలింగ శేఖరగారు సహజీవకార్యదర్శిగను, వెంకట చింపటి రెడ్డిగారు కోశాధికారిగను, ఏగ్గులుచేయబడిరి. గ్రామములోని పెద్దల గౌరవ సభ్యులుగను జేరిరి. సమాజము నందు 26 గురు సభ్యులు గలరు.

తిరువణ్ణూరు వార్తలు: - ఇచట జేనిపు మిషను హై స్కూలుకు, మ్యూన్సిపల్ సెకండరీ స్కూలులకు గలవు. విల్సను గారు పరపాలక సంఘాధ్యక్షులుగా నుండునపుడు మ్యూన్సిపల్ స్కూలు క్రిందికి తొక్కివేయబడెను. మిషను స్కూలుకు కెక్కడు ప్రోత్సాహమునుండెను. మునిసిపల్ స్కూలు అభివృద్ధి నిమిత్తము గొప్ప ప్రయత్నములు జరిగినవి. ఒక మహాసభాపున దానిని హైస్కూలుగా మార్చుటకు 10000 నీయ మొటయిచ్చి ముందు గారు 5000 ల నిచ్చిరి. కాని దొర తనమునాకు తగినప్రోత్సాహమిచ్చియుం గనింపకు, స్కూలు నుండియు కట్టుకొనటకు 2 ఏండ్లు గలిగించి పిదప సభికార మొనగబడెను. ఇచటి మిషనుస్కూలు పాక్షికముగా పని జేయుటయే గాక అనేకమంది కత్తబాంబోకు క్రైస్తవమతములోనికి మార్చివేయుచు మిశన్రీయము గూడ కృషినిందించుచున్నది.

పుదుచ్చేరివార్తలు (ఫ్రెంచివర్షియ జనరలుగారి కార్యదర్శిగానుండు ఆంగ్లమునెసిల్ గారు యుద్ధమునబోయి గాయముతిగిరి అను క్షతిలో చనిపోయిరి. పుదుచ్చేరిలో మగ్గుర జర్మను మిషనురీసు పట్టుకొనబడిరి.

దీక్షబ్రహ్మ సక్రము: - కృష్ణామండలమున మత్త్యల గ్రామముందు కై వారం వేంకటనారాయణగారు సలసంవత్సర కైత్ర శుక్ల కైత్రేయ మొదలగు దీక్షబ్రహ్మసక్రము సలివిభవముతో జరుపుచున్నారు. దీనికి సంవత్సరాంతమున సకభ్యుభము జరుగును. వీరుపరమభక్తులు. దయాస్వాతులు. అన్నప్రదాతలు. వీరు చిన్నతనమునుండియు బుద్ధికార్య పరతంత్రులై సజ్జనుల సాహాయ్యమున నిరుదవి నాలుగు సహస్రీయలను, ఇష్ట సప్తానామును, వారదకప్రామామును, సామాజ్య కట్టాభిషేకమునుగవిందియున్నారు. ఆయను సంవత్సరములనుండి కృతిసంవత్సరము వసంతి సవరాత్రియము జరుపుచుండిరి. ఈసంవత్సరమున నదేవికారము వసంతి సవరాత్రియము: బ్రాగం భించి దానిని దీక్షబ్రాహ్మసక్రముగా మార్చి సంవత్సర దీక్షసంబంధించిరి. భక్త్యుభావ్యాదులతో సక్రము బ్రాహ్మణ సమారాధన జరుగుచున్నది. దయాశయుల సత్కార్యమరం భరుణుగు వాసిరెడ్డి శ్రీచంద్ర మాశీకృతశ్రీసాద్ బహదర్ మన్నె నులూగుగా మిక్కిలిసహాయ్యులుచేయుచున్నారు.

మెసపొటేమియా నైస్యము

లండను, జూలై 24 - మెసపొటేమియా విషయమున హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారును యుద్ధసంఘమువారునుచేయుచుండిన పనులనుగూర్చి లాండ్ జాడ్జిగారు కామల సభలో నుడివిరి. ప్రస్తుతిపు ఏర్పాట్లు కృత్రికముగా నుండలేదు. మెసపొటేమియా నైస్యము ముఖ్యసేనాధిపతి యుత్తరువుల క్రింద నుండును. మెసపొటేమియా నైస్యవిషయమున ముఖ్య సేనాధిపతియే పూచీగిరి యుండును. సరఫరా విషయమున తోడ్పడగల ఉద్యోగులకు హిందూదేశముందు బంధుటకు ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నవి. సరఫరాల పంకమును యుద్ధసంఘము వారు చూచుచుందురు. సరఫరాల బాడుగనే జలుగుచున్నది గాని వారిని పంపుటయందీలోపములుజలుగుచున్నవి. నడిమియగా వీనిని పంపుట కష్టము. హిందూదేశమునందున్న స్త్రీయలన్నియు పంపివేయబడినవి. సర్ జాక్ బార్డిగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు హిందూదేశపు సేనా నైస్యసంఘము వారి కేయధికారమును లేదనిచెప్పిరి. యుద్ధసంఘము వారి క్రింద మెసపొటేమియా నైస్య ముండును.

భట్ల వెనుమ్రు సాతశాల.

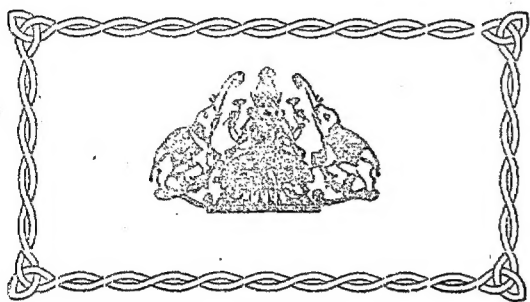
కృష్ణాజిల్లా భట్ల వెనుమ్రు గ్రామముందలి ఎలిమెంటరీ సాతశాల ప్రస్తుతము చాలదుస్థితియందున్నది. ఇదివరకురె గాక ప్రస్తుతము సాతశాలయం దొక యుపాధ్యాయుడు మాత్రమే పనిచేయుచున్నాడు. సాతశాలోపాధ్యాయునకు విద్య చెప్పబడుచుండు క్రిందదలేట. పిల్లలకు పనిపాటలగోను, అడ్డు ముసాకారీగోను కాలము సరిపోవుచున్నదట. లోకముబోర్డు వారు సాతశాలనిమిత్తమే రూ 50000 మంజూరుచేసి నున్నయనో గోడనుకట్టింది. సాతశాలకుకుభ్రమును జూచినవాపమున బోవువారికరుకు లేదు. సాతశాలయం దావులను కట్టి రాత్రిపు తొక్కించివేసెదరు. బ్రావున పిల్లల సాతశాలకు వచ్చిపెప్పడోనోట చేత, ఒకచోట త్రొక్కివేసినగడ్డి, ఒకచోట కుమునానా. ఇట్టిసీతిలో పిల్లలకు చదువెల్లవచ్చున? కావున లోకముబోర్డువారు సాతశాలయన్నితిరి విచారించి వైస నడిపిన యిట్లుండులని త్రి గ్రామవాసులకు విద్యావాయు చేతు పొక్కిరుస్తా.

శ్రీ నైవమహాసభ.

శ్రీకటకు. సంస్కృతమూలభాషల సభ్యులందుకట్టిగారి వేదాధ్యయము చేయుకట్టిగారి కైవ బ్రాహ్మణ బీదబాసులు కైవ మహాసభవల దివ్యసహాయము గోరునెవల తునిసిగితులను తెంపుకొనుచు సభవలను ముద్రింపబడి సభిలకు బంబబడి యుండు నమూనా పత్రకారము దుభాసులను వాగిసి యూ జూలై నెలాఖరులోగా చేతులాసిన మాలో నెవరి సద్వికేసను పంపుకొనవచ్చును. కొంపల్లి కోటిలింగం, గుంటూరు. కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావు, చెన్నపట్టణము. కార్యదర్శులు. శింగరాజు వెంకటపుబ్బారావు, బెజవాడ. కోశాధికరి.

విశ్వవిద్యాలయము.

విశ్వవిద్యాలయము	3-4
వింతలు-విశేషములు	5
ప్రధాన వార్తలు	
భూస్వాతంత్ర్యముల దాఖలా	6
విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకుల అశక్త దౌర్జన్యము	7
విరోధా మహా సంగ్రామము.	
విశేషతంత్రీవార్తలు	8-9
విశేషతంత్రీవార్తలు	10
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రామములు	11-12
ఇతరవిషయములు	13
బడవానలు	14
వృత్తాంతలేఖలు	15

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సంవత్సరము జూలై నెల 25-వ తేదీ

మంగళవారము.

భూస్వాతంత్ర్యముల దాఖలా.

III

సర్వేల్పాండు రికార్డు కమిటీవారు డైగ్లాటు మున్నగువానిలో మార్పు లొనర్చి భూస్వాతంత్ర్యముల దాఖలాలు నిజమునకు దూరము కాకుండ జూడవలెనని సిఫార్సు చేసివారిని ఇదివరలో వ్రాసి తిని. ఆ మార్పు లెట్టివియో వివరించుట యవసరము. ప్రస్తుతము గ్రామపు లెక్కలలో డైగ్లాటు చిత్ర పట్టాలును గ్రామపు కలము చేయట వలములును చేరి భూస్వాతంత్ర్యముల లెక్కగా నేర్పడు చున్నవి. ఇందులో ముఖ్యతమము డైగ్లాటు. దీని యందు ఇప్పటికిని భూస్వామి పేరు కలదు కాని ఇది రిసెటలెంటులప్పుడు గాని అనగా ఇరువది సంవత్సరముల కొక్కి పర్యాయము గాని సరిచూడ బడదు లేదు. ఇకముందు డైగ్లాటు అయిన సవర త్వరముల కొక పర్యాయము త్రిప్పి వ్రాయవలయు నట. సంవత్సరము సంవత్సరము ఫిర్యాలోని ఐదవ వంతుకు సంబంధించిన డైగ్లాటును త్రిప్పి వ్రాయించ వచ్చునట! ఐదు సంవత్సరముల కొక పర్యాయము వ్రాయవలెనని మార్పు కల్గినను స్వల్పముగా కలిగి యుండును. ఈ స్వల్పముగూర్చి సవరతప్పకప్పుడు ఐదేండ్లలోపుగ నే డైగ్లాటు 13-వ కలమున నమూ ను కావలయునని సర్వేల్పాండు రికార్డు కమిటీ వారియభిప్రాయము. ఇది వీరు సూచించిన మొదటి మార్పు. రెండవమార్పు భూమి అనుభవదారుని సూచించుటకు సంబంధించినది. ఇదివరలో భూమి అనుభవదారుని పేరు కరణముయొక్క మనః పేటికలో నుండును వచ్చినదే కాని లెక్కలలో లేదు. ఇప్పుడు ఆ పేరు డైగ్లాటు 12-వ కలమున నమూను కావలయునని కమిటీవారి సలహా. భూస్వామిపేరు వ్రాయునప్పుడు అవిభక్త కుటుంబ

పు యజమాని పేరు మాత్రము వ్రాసిన యెడల చాలును. ఇతరభాగస్థు లున్న యెడల వారియందర పేర్లును, తెలిసికొనుటకు వీలున్న యెడల వారిభాగ ముల పరిమితియు, వ్రాయవలయును. డైగ్లాటులోని మొదటి పండ్లెండు కలములలోను ఐదేండ్లలోపుగ నెవ్వరును చేయి పెట్ట వలెదు. మార్పులన్నిటికిని పదిమూడవ కలము స్థానముగా సంగీకరింప వచ్చును. ఏమార్పు కలిగినను అందులో నమూనై పోవలెను. త్రిప్పి వ్రాయునప్పుడు అన్ని మార్పు లును ఆయా కలములలో చేర్చివేయ బడవలెను. పదిమూడవ కలములో నమూను కాదగినమార్పు లకు ఆధార మొకటి కావలయును గదా. తదర్థము కమిటీవారు మార్పుల రిజిస్ట్రార్ కటి ప్రత్యేకముగా పెట్టవలయునని సలహా చేసినారు. ఇందులో రెండు భాగములుండును. ఒక భాగము అసలులెక్క. రెండవ భాగము దానికి ప్రతి. ప్రతిలో అసలులో కంటే రెండు విషయములు ఎక్కువగా వ్రాయ బడగలవు. కరణము రిపోర్టు, రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు అధికారి తహశీలుదారు రిపోర్టు. అనగా ఈ ప్రతి యందు మార్పునకు సంబంధించిన చర్య యుండ గలద. అసలుమీదను ప్రతులమీదనువగున అంకెలు అచ్చువేసియుండును. మార్పు పనియం తయు జరిగినపిదప అసలులోను ప్రతిలోను నుండ వలసిన సంగతు లన్నియును చేర్చినపిదప కరణము అసలును తనవద్ద నుంచుకొని ప్రతిని తాలూకాక చేరికి పంపవలయును. తనవద్ద డైగ్లాటులో మార్పులను పదిమూడవ కలమున నమూనుచేయ వలయును. తాలూకాక చేరి ప్రత్యేకము గూర్చాస్తావ్వడి ఆగుమాస్తా ఈమార్పు రిజిస్టరు ప్రతిని బట్టి అక్కడ డైగ్లాటులో పదిమూడవ కలమున మార్పులను నమూను చేయవలయును. సర్వేల్పాండు రికార్డు కమిటీవారి రేర్పరచిన మార్పు రిజిస్టరులో భూస్వామి, అనుభవస్థుడు వీరిలో మార్పులు కలిగి విస్తీర్ణము శిస్తు సబ్ డివిజనులలో భేదము ఏర్పడినప్పుడు ఆ భేదమును చూపుటకు మాత్రము తావుండ గలదు. దిరహతులు, రాజీ నామాలు ఇందులో చేరిపోవుచున్నవి. కాని తరగతి తరగతి మున్నగువాని మార్పులు ఈమార్పు రిజిస్టరులో నుండవు. ఇవి గ్రామపు మూడవ నంబరు లెక్కలో తెలియ వరచవలసి యుండునట. ఈ సందర్భమున సర్వేల్పాండు రికార్డు కమిటీవారు ఒక్క నిదర్శన మిచ్చినారు. రైతు ఎల్లయ్య తన భూమికి లగ్గిగానుండు శృణాసము పోరంబోకులో కొంత భాగమును ఆక్రమించుకొనినాడు. ఆ భాగ ము శృణాస కార్యములకు గాని మరయితరము లగు ఉమ్మడిపనులకు గాని అవసరము కాదు. దానిని రివిన్యూవారు ఎల్లయ్యకు ఇచ్చివేయ వచ్చునని తీర్మానించు చున్నారు. అప్పుడు దాని తరగతి మార్పుల సబ్ డివిజను చేయుట మున్నగు కర్మలనేకము లవసరములు. ఎల్లయ్యకు సంబంధించినంతవరకు మార్పు రిజిస్టరులో నమూనగునే కాని తరగతి త్యాదులు నమూను కావు. వీనికి కరణము మూడవ నంబరులెక్క. తురికిగా సర్వేల్పాండు రికార్డు కమిటీవారు డైగ్లాటును సంపూర్ణముగా స్వాతంత్ర్యముల దాఖలా లెక్కగా చేయ తలపెట్టినారు. అయిదేండ్ల

కొక పర్యాయము మార్పులు పెట్టినారు కావున అచ్చువేసి ద్రవ్యము దండుగ చేయుట ఆవశ్యకము కాదనినారు. ఇందువలన ప్రభుత్వమునకు ఎక్కువ లాభము కలుగు ననుటకును సందేహము లేదు. డైగ్లాటునకు ఇంత ప్రాముఖ్యము వచ్చిన పిదప చిత్రపట్టాలు ఏమూలకో దాగవలసి వచ్చును. చిత్రాయనునది గ్రామములో ప్రతిరైతును ఇయ్య వలసిన రివిన్యూ మొత్తముల సంబంధముగూర్చితా. పట్టా ఒక్కొక్క రైతునకును ఆతనికి సంబంధించి నంతవరకు చిత్రానుండి వ్రాసియుచ్చు నకలు. చిత్రా రెండవ భాగమున నిమేష నిమేషమును మూడుచునునట్టి తీర్మానాన్ని ఫసల్ జాన్సి మున్న గువానిలో సంబంధము కలది. మొదటిభాగము డైగ్లాటునకలు. రెండవభాగము భూస్వాతంత్ర్య ముల దాఖలా కాజాలదు. మొదటి భాగము దాఖలా యైనను డైగ్లాటు నకలుగుటచేత పున రుక్తి దోషమునకు భాజనము. ఈ పునరుక్తి నకలే మరల పట్టా. కాబట్టి అది ద్విగుణకృత పున రుక్తి. చిత్రా పట్టాలవల్ల వచ్చినముగా తేలు నట్టి స్వాతంత్ర్య మొక్కటియును లేదు. నిజముగా ఇవి లెక్క వివరము లనవచ్చును. గ్రామాధికారులు లెక్కపెట్టుకొనవలసినపనిభూముల అనుభవస్థులతో నైయున్నది. అట్టి యనుభవస్థుల పేరిటనే క్రమము గా వీనిని సిద్ధము చేసికొనుట బాగుండునని సర్వేల్పాండు రికార్డు కమిటీవారి యభిప్రాయము. కాని వారు వెంటనే యీ యభిప్రాయమును జారీలో పెట్టవలెనని తెలుపలేదు. ప్రస్తుతము పట్టా లనిన ఈ రాజధానిలో ఏదో స్వాతంత్ర్య పత్రము లని అభిప్రాయమున్నదట! డైగ్లాటును దినదినము సం స్కరించిపెట్టి అందులో నుండి తీసిననక లేచక్కని ఆ ధారముల లోకమునకు రివిన్యూ శాఖవారు చూపు నప్పటికి పట్టాలభయ తప్పిపోవునట. అప్పుడు చిత్రా పట్టాలలో మార్పు చేయుటకు సమయము కలుగు నట! సర్వేల్పాండు రికార్డు కమిటీవారు చేసిన పై సలహాలు మారు మిక్కిలి సమజసముగా వోయి చున్నవి. రైతునకు గల చిక్కులు విశేష భాగము ఈ మార్పులవలన దప్పుననుటకు సందేహముదోప గు. అయిన ఇన్ని మార్పులు కలుగుటకు కొన్ని శాసనాధికారములును కొన్ని శాఖాసంబంధముల భేదములును అవసరమని కమిటీవారు సూచించి నారు. వానిని ముందు వివరింతుము.

విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకుల

అశక్త దౌర్జన్యము

విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకుల చిత్ర కార్యక్రమమును గురించి నిన్నటిదిండు కడుదూ రము వివరించితిమి నేటిదినము వారి యశక్త దౌర్జన్యము నొక కొంత బయట పెట్టవలసి వచ్చి నందులకు చింతించుచున్నాము. మన స్థానిక శాసన సభలో విశ్వవిద్యాలయ ప్రాతినిధ్యమును సంపాదించుముండు పట్టాండ్రిగు గారును, ఇ. ఎమ్ మెక్సేలు గారును, ఇరువురును అసహనము మూర్తినహించి వచ్చిన రీతిని ప్రవ ర్తించి యుండుట వారేయందునట్టి విశ్వవిద్యాలయ ప్రతిష్ఠాపనకు కారవాపాదకము మాత్రము కాదు. మెక్సేలుగారు తాము సభ్యసంఘమున నున్నా మునుటను గూడ మరచినట్లు తెలియవచ్చు చున్నది.

“ఇట్లాగువారిని జట్కాబోలవారిని కళాశాలలో
కూర్చుండబెట్టి రెండేండ్లు వారికి బోధచేసి తరిమి వంతు
నాడు. అట్టివారే తేలుట ఎట్లు”

అని వీరు ప్రశ్నించెదరు! అయిన వీరి దృష్టికి
కళాశాలలలో చేసే విద్యార్థులు ఓక్షా లాగు
వారును జట్కా బోలువారును నైనారా?
ఇరువది యేండ్లకు పైబడి ఈరాజధానిలో విద్యగర
పుచు ప్రజారంజక కళాశాలలో ప్రజారంజక
కళాశాలయని క్రవ్యాతి గాంచిన క్రైస్తవ కళా
శాలలో ఉపాధ్యాయవృత్తి నుండు మెక్లేలుగారికి
ఈ దక్షిణరాజధాని విద్యార్థులపై ఇంత విషయ గేల
పుట్టినదో మాకు తెలియుటలేదు. అంతఃసుగు
తమకు కల్గినయెడల తాము నిజముగా పాడిరిలే
యగుదురేని దైవమును ఖము చూచి సవిచేయు
మతప్రచారకులే యగుదురేని పనికి రాజీనామా
పెట్టి ఇలుచేకొని సుఖముండరాదా? వాక్యా
ధ్యముచే హైందవ విద్యార్థులకు ముక్తి నియ్య
వలయునని మహా సాత్వికుడు క్రైస్తు బోధించిన
ఘట్ట మెచ్చట నున్నదో వీరు ఎత్తిచూపిన బాగుం
డెను. వీరికి నింకొక హృదయ శ్రద్ధ ము కూడ
వర్పడినది. ఎవ్వరో విశ్వవిద్యాలయము వారికి
రాజకీయ లాభాలాభదృష్టి యున్నదనియు ప్రభు
త్వమువారు ఉత్తమవిద్యను గుర్తాహా పరచు
చున్నారనియు వ్రాసినారట! కర్ణమప్రభువు చేసిన
విశ్వ విద్యాలయ శాసనము నాటి నుండియును
ఈమొర వివవచ్చుచునే యున్నది. నేటిదినము
బతులుదేసిన క్రొత్త యంత్రాళన ఇది కాదు.
వన విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకులు ఆమొ
రకు కావలసినంత తావిచ్చియున్నారు. ఏవిధముగా
నుదారోపకమున వచ్చినను వీరడ్డుకడి యాటంక
పెట్టక యుండిన ఘట్టమేలేదు. ఎచ్చటనైన నున్న
యెడల మెక్లేలుగారు మాకు తెలియవరచినచో
సంతసముతో దిద్దికొనగలము. విశ్వ విద్యా
లయ కార్యనిర్వాహకులను ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యము
హైందవ ప్రజా ప్రతినిధులకు కలుగునంతవరకు
ప్రభుత్వమువారికి రాజకీయ లాభాలాభ దృష్టి
యూపిషయముననున్నదనిన నెప్పుటికిని నిశ్చయము.
ప్రభుత్వకక్షపాతు లగు కార్యనిర్వాహకులు విశ్వ
విద్యాలయ కార్యములను తమలో దాము వంచు
కొని విద్యార్థులను అంగము పీచడంచుచు నూటికి
డెబ్బది నలువరకు త్రోసిపుచ్చినప్పుడు రాజకీయ
దృష్టికలదని ప్రజలు తల పెట్టుటలో అసహజమును
ఏమియు కానరాదు. నిజముగా మెక్లేలు గారు
ప్రత్యుత్తర మియ్యదలచుకొందురేని కార్యచూప
మున నియ్యవలసి యుండును. కార్యనిర్వాహక సం
ఘముగారికి ఎక్కువయిది హైందవసోదరులను
సమానభ్రాతృత్వము ప్రకటించిచేర్చుకొనవలసి యుం
డును. హైందవాభిప్రాయమును సానుభూతితో గను
సించి నుండ రాంగ్ల భావకులను పవ రనచే హైందవ
భూమిలో తాము కల్పించిన ఘోరత్వమును బాపి
ఆంగ్లభాష ఇతరభాషాపుత్రులతో కల్లోలపెట్ట నే
తొచినది గాక ప్రేముడిమై చెలిమిచేసి బాగుపరచు
నేతొచినది యను భావమును వ్యాపింప చేయ
వలసి యుండును. ఇది యంతయు మాని శివ
మెత్తిన రీతిని ప్రవర్తించుచు పత్రిక లబద్ధములు
వ్రాయుచున్నవనియు బూతులు ప్రకటించుచున్న
వనియు నోటికి వచ్చినట్లు పలుకుట
యశోద్దీపకము కాజాలదు. పీట్రుడిగుగారును
క్రైస్తవకళాశాలవారే. వారును వయసు చెల్లిన
యూపాధ్యాయులే వారును వారినోట రాకూడని
మాటలనే వ్రాయొగించిరి. న్యాయమూర్తి శేష
గిరి అయ్యురగారి ఉపక్రమము పెరుభూతము!
తప్పు చేసిన కార్యనిర్వాహకులకు—అందులో

నిరంకుశమనోవృత్తి కలవారికి—సంస్కారము పెను
భూతముగా దోచుటలో విపరీత మేమియునులేదు.
భూతదర్శనమునకంటె నింకొక దర్శనము కూడ
ఈ యుపక్రమమున వారికి కలిగినది. అది ఉన్నాక
దర్శనము. శేషగిరి అయ్యురగారి యుపక్రమమును
విశ్వవిద్యాలయ మంగీకరించినయెడల ఉన్నదని
మకుట బంధము విశ్వవిద్యాలయ శిరంబుపై నధి
ష్ఠించునట! ఇది చుచుత్కారభాష యని పీట్రు
డిగుగారి యభిప్రాయము కానోపును. చుచు
త్కార మంతయును తమ మీదికే ప్రతిఫలించు
చుండుట వారెరుంగక యుండుట చిత్రము. చేత
గాని యెప్పుడు మాటలు బహు మెండు కదా!
విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకులెప్పుడు ఆంధ్ర
నకు ప్రత్యుత్తర మియ్యలే బోయిరో అప్పుడే
నోటికి వచ్చిన మాటలు బిగ్గరగా నుపయోగించి
ఎవరీ బలమాను నణంప జూచినారా. ఇట్టి తర్జన
భర్జనములా ఇరువదియవ శతాబ్దమున పనికి
వచ్చునవి?

చేబల్లేరుగారు—మెసాపొటేమియా సమస్య

నేటి వార్తలలో ముఖ్యతమములు మెసాపొ
టేమియా సమస్యకు సంబంధించినవి. అంగ్లరాజ్యాం
గసభలో కొందరు ప్రశ్నలడుగగా ఇండియాను
త్రి చేబల్లేరుగారు ప్రత్యుత్తరము లిచ్చినారు.
అందులో నొకచోట ఇండియా కార్యదర్శి ఇండి
యా ప్రభుత్వమువారి కార్యక్రమములో జోక్యము
పుచ్చుకొనినయెడల పనిజరుగదని అభిప్రాయమును
సూచించినారు. ఈ యభిప్రాయము నేటిదినపు
యధమునకు సంబంధించినది. ఇదియే ఇతర సంక
ర్భములలో కూడ నిజమనుటను ఇండియా కార్య
దర్శి యంగీకరించిన నెంత బాగుండును. ఆక్సా
ర్యనిర్వాహమున హైందవ ప్రభుత్వమునకు స్వా
తంత్ర్య ముండనిచ్చిన నెంత శ్రేయము సమకూరు
న! యుద్ధపందర్భాభిప్రాయములైనను ముందునకు
మేల్కొనకూర్చిన సంతసింపవలసి యుండును. ఈ
యభిప్రాయమునకు మాత్రమే గాక ఇతరవిధము
లను మెసాపొటేమియా విషయమున చేబల్లేరు
గారు చేసినయుపన్యాసము గమనింప దగియున్నది.
యధమునకు హైందవభూమి జైత్రయాత్రానైస్య
లను బంపవలసి యుండు నని ఏర్పాటులు చేయ
బడలేదు. అట్లుండియును హైందవ నైస్యములు
చీనా, ఈజిప్టు, ఫ్రాంసు, తూర్పు ఆఫ్రికా, మెసా
పొటేమియాలకు పంపబడినవి. వంజాబు అల్లరులను
లక్ష్యము చేయక జర్మను కుట్రలను లక్ష్యము
చేయక హైందవభూమి చేసిన సహాయము మిక్కి
లి ప్రశంసనీయము! సర్. విల్లియము మే కురు
గారును హైందవ ప్రభుత్వమువారును చక్కని
సాయ మొనర్చినారు. హైందవ సైనికులు చక్కని
శౌర్యమును కనుబరచినారు! చేబల్లేరు గారు
ప్రస్తుతమున గల పరిస్థితిని గూడ కొంత చెప్పువా
రైరి. మెసాపొటేమియాకు హైందవభూమియే
ఇప్పటికిని ఆధారభూమి. ఈ యాధారభూమినుండి
రాతగిన వస్తుసంచయమునకు కర వేమియు లేదు.
నైస్యముల పరిపాలనయు ఉత్తమ సైనికాధికారి
చేలియండే కలదు. ఈ యుత్తమ సైనికాధికారి
యధమంత్రి మండలికి లోబడి పనిచేయు చున్నా
డు. రాకపోకలు మున్నగు ప్రమేయము లన్ని

యును అంగ్ల యుద్ధకార్యాలయమువారి యాజమా
న్యమున నడచుచున్నవి. ఎట్లైనను మెసాపొటే
మియాంగమున చక్కని విజయము సంపాదిం
చుట హైందవభూమికి కీర్తిరము. ఇట్టికీర్తిని గడిం
చుటకే హైందవభూమి తత్తరపడు చున్నది. ఎంత
స్వల్పపు పనులు చెప్పినను హైందవ యానములు
పెనుదీయక మెసాపొటేమియాకు ప్రయోజనమును
చున్నారు. ప్రయోజనమైన వారికి వది వేలరెల్ల
పొరులు తమకును నెప్పు డాంగ్ల భూమి శత్రుభం
జన స్వాతంత్ర్యమును ప్రపాదించునా యని యెరు
దుచూచుచున్నారు. ఎప్పుడుతమకు తుపాకులుకట్టు
తరుణ మబ్బునో ఎప్పుడు తాము తొందోపతండము
లై శత్రువుపై బడి హైందవబల సముద్రమున
నాతవిని ముంచివే జునునో యని నిశేష మొక
యంగముగా ఆసలు పెంచుకొనుచున్నారు. దృష్టి
పథ విభేదము మాటలలోనే నిలిచిపోవుటచేత,
హైందవపులు యుద్ధారంభమునుండి రెండు సం
త్సరములు సంపూర్ణభక్తి జూపినను అంగ్లలకు
మాత్రము తదనుగుణవిశ్వాసము కొద్దిగా నైనను
జనించినట్లు కానరాదు. కాబట్టి యీయాజి లకి
యాసలే గదా—మను విరాళ హైందవపులలో పూజ
సూప వారంభమయినది. ఈవిరాళకు ప్రతికార
ముగ హైందవపులలో మెసాపొటేమియా రంగము
నెడల నింకను నెక్కువ యుత్సాహము జనించు
నట్లు చేబల్లేరుగారు వాలంటీరుపద్ధతిని పెంకొల్పి
పనిచేయ కలుగుదురేని మెసాపొటేమియా రంగ
సమస్య తనంతట తానే విడిపోవును. అచిరకాల
మునబ్రిటిషు హైందవ విజయవతాకము మెసాపొ
టేమియానాల్గు మూలలను విజృంభించి బ్రిటిషు
సామ్రాజ్యప్రతిష్ఠకు బలవత్తర మొనర్చునెంచును.

మన ఉత్తమవిద్య—సర్ ధామసు హాలండుగారు

ఆసంకాములో గమలమును భూగర్భ దృశ్యములకు
సంబంధించిన పరిస్థితిపరమొక్క సమాశ్లేషము జరిగెను.
అచ్చట సర్ ధామసు హాలండుగారు ఉపన్యసించిరి. హాలం
డుగారు పాశ్చాత్యక విమలమునకు సదృశులు. వీరు తాతా
కుటుంబము నివసించుచుండు లోహకార్యగాంధులవారిని
పరిశోధించి వారివన కలిగిన అర్థికభాషము అభివృద్ధిపరచుట
యంగడించిరి. ఈ లోహకార్యగాంధులే తేలియెడల నేటిదిన
ము కలకాతాలో వచేయుచుండు ఇంజనీరింగు కార్యగార
ము లన్నియును మూడుబడి యుండునని నాటిర్చిరి. నేడు
సిద్ధమును ముందుకు సానుగి ఇంతసిద్ధముకలదన
యందదనియు తెల్పిరి. ఈభాష అట్లుండ కేలకాతాలో
ముఖ్యమైనది కలదట! నేటిదినము ఈ తేలియెడల
యను నాడుకాగ్ధులకు విద్యనుండి పరియై రక్షమున నేకమైంది
నిజమగురీతి విద్యనీర్వయెడల హైందవకర్మకు డెంత ఫల
వంతముగా పనిచేయగలదో తాతలకార్యగారములు స్పష్టము
గా తెలియ జేయుచున్నవట! ఇంతకంటె తీక్షణభాషలో
మన ముత్తమవిద్యను వివర్ణించినవాడు మెక్లేలు, పీట్రుడిగు
మాకు పొటరులకు మానబాతకులై కానిందుహైందవ
విద్యార్థిపక్షపాతులలో నైనవలేదు. మావిశ్వవిద్యాలయకార్య
నిర్వాహకులు దీనిని గమనింతురా?

సవరణ

నిన్నటి సంచికలోని 5 పేజీలో 2 కనుకల 27-28
పజ్జలలోని బహుధాన్య ఈశ్వర సునస్కరములను పింగళ
బహుధాన్యలుగా చదువుకొన కలయును.

బరోపా మహాస్రంగామము

జిర్నను డిప్టాయరులతో పోరు—ఆంగ్లనౌకలకు నష్టము లేకుండుట.

శ్రీ గారంగమున రమ్యావారి విజయము.

మొసపోతుమియా భావిపరిపాలనము—యుద్ధమంతి ప్రకటనము.

ఇండియా మంత్రిగారు ఇండియా దొరతమువారిని బలముగ సమర్థించుట.

ఆంగ్ల సేనల విక్రమము—జర్మనులపని మరల మొదటికి వచ్చుట.

[రైటు దు ఏ జె స్సీ.]

ఇంగ్లాండు

అస్మిత్తుమంతి-బెల్జియము ప్రశంస

లండను, జూలై 22—అల్పవృత్తులగు స్వాతంత్ర్య దినోత్సవమున అస్మిత్తుమంతిగా రుపస్థాపించుచు బెల్జియము స్వాతంత్ర్యము నదిరకాలములో ముజలదెత్తు నునియ్య, దీని యందు బ్రిటిషువారును పాల్గొందుననియు చెప్పిరి.

సర్ విలియం రాంసేగారి మరణము.

లండను, జూలై 23—రసాయనిక శాస్త్రవేత్తయని ప్రఖ్యాతికొందిన సర్ విలియం రాంసేగారి మరణము ప్రకటించబడినది.

గ్రేప్రభువు వైకొంటు చేయబడుట.

లండను, జూలై 23—కుటుంబ సంబంధములగు కొన్ని కారణములవలన రాజుగారు గ్రేప్రభువునకు వైకొంటు బిరుదు నిచ్చుట కంగీకరించిరి.

పై నికులకును, నావికోద్యోగులకును మోడిపతకములు.

లండను, జూలై 23—ప్రభుత్వ యుద్ధముగఱు పనిచేసిన బ్రిటిషు, ఫ్రాంకీ, నావికాదళ పైనికులకును యుద్ధమున పనిచేసిన ముసలివారై పనిచేయువారిని బాకికిని, యుద్ధమున గాయములు తినినవారికిని మోడిపతకముల నిచ్చుటకు రాజుగారింగీకరించిరి. వైద్యవిషయమున వైద్యమునందు పనిచేసిన వైద్యోద్యోగులకును, ఉపచారములకును గూడ ఈపతకము లిచ్చబడును. పతకములపై “సామ్రాజ్యమునకును రాజుకును చేసిన సేవకొఱకు” అని వ్రాయబడియుండును. దానియందొక మున్నులును, ఆ మున్నుపై ఒక కిరీటును ఉండును. ఒక ఆయకుండి యొకొక అంచులకు పతకము నిడివి 1½ అంగుళము ఇట్టిప్రకటనమునే నావికోద్యోగులకును ప్రకటించుచును.

నాకా యుద్ధము.

లండను, జూలై 23—నాకాదళాధికారు లిటుల ప్రకటించిరి. ఈనెల 22వ తేదీ రాత్రి 12 గంటలకు నూర్నహిందరు సమీపమున 3 కేర్రువుల దిప్టాయరులు మాయధనాకలకు కనబడెను. మామధనాకలు కేర్రువుల నాకలకు తగులు నట్లు చాలసాక్షులు గుండ్రను కదలెనుగాని కేర్రువుల నాకలు బెల్జియము సహకృతిరహితము మరల చేరగలిగెను. మాలో నొక యుద్ధోగికిని ఒక వైదకునికిని స్వల్పముగ గాయములు తగిలి నది. పిమ్మట స్కాకెరు సమీపమున 6 కేర్రునాకలతో యుద్ధము జరిగినది. నష్టమేమియును కలగలేదు.

డాక్టరెల్లు విచారణసంఘము

లండను, జూలై 24—ఈ సంఘము సేర్పరచుటకు పార్లమెంటు ప్రజలసభలో సేతు అస్మిత్తుమంతిగా నొక చట్టము నుపసాదించిరి.

కేస్సెంటు అప్పీలు.

లండను, జూలై 23—అటార్నీ జనరలుగారు కేస్సెంటును ప్రభువుల సభలో అప్పీలు చేయనీయలేదు.

ఒక నల్గురైను సాహసము.

8500 పానుల సహసము.

లండను, జూలై 24—బ్రిటిషు నల్గురైను “ది 11” అనునది డార్ఫ్ సెల్లులందు 6 గనులలోను క్రిందినుండి పోయి తురుష్క యుద్ధ నాకలను యుంచెనని ప్రైజు కోర్టువారు ఆసబ్బురైను కెప్టెనుకు 8500 పానులు బహుమతిచేసిరి.

ఫ్రాన్సు

పోలోజ్ డెల్విల్లి గిల్కొంటులు.

లండను, జూలై 23—ఈనాడు ఖునందున్న టైముస్ పత్రికా విలేఖకుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. పోలోజ్ డెల్విల్లి అడవులను, గిల్కొంటులకులసి మనకింద నుండవలయును. ఒక దానికి నింకొకదానికి చాలసంబంధముకలదు. పీఠభూమివంత యును మన మాక్రమించుకొనులోపల ఈయాయును మనయాధీనముననుండి యుండవలయును. డెల్విల్లి అడవినుండి చాలవ్యవహారమున పోలోజ్ అడవి వైపునకున్న మనసేవాపంక్తికి దక్షిణమున గిల్కొంటు గ్రామమున్నది. మనభీరంగులు గిల్కొంటుకు పొగుగా భ్యంశముచేసినది. ఇకపదాతిదళయుద్ధము జరుగుట కిట్లు చేయబడినదేమో విలేఖకునకు తెలియదు.

పోజయరీను యుద్ధము

లండను, జూలై 23—ఫ్రాన్సుదేశమున వార్తాసంఘటన వివరములనుండి రూటకు విలేఖకు డిట్లు తలచివార్తలంపెను. నిన్నటిదినము బ్రిటిషువారును ఆంజాకులును దీర్ఘకాలము తీవ్రముగా కేర్రువైపును గుటించి పోజయరీనుదగ్గర తమ పంక్తిని దృఢముగా స్థాపించుకొనిరి. మనవైద్యమున నష్టముత్య ల్పము. గ్రామమునకు పశ్చిమమున బ్రిటిషువారు ముంచినట్లు పోయిరి. గ్రామమునకు తూర్పున ఏర్పడుపడిన తంతువులు పూర్తిగా భ్యంశము చేయబడినందున మనవై కేర్రువులు అగ్ని వర్షము కురియుచు మనకొక్కిరింత అటంకము గలగజేయుచుండిరి. స్థితిశిథిలమున, మేము గిల్కొంటుకు జొచ్చితిమి కాని కేర్రువులు ఎడతెగక ప్రతిముట్టులను సజువుచుండుటచే ముందుకు సాగిపోవుట కష్టముగానున్నది. పోజయరీను ప్రాంతమునను, మన సేనాపంక్తిని స్థాపించుకొనిన రోడ్డుమీద అంతయు మాకనుకూలముగానే యున్నది.

ఆంగ్లేయుల ప్రకటనము.

లండను, జూలై 24—విన్నను యుద్ధమొక పిక్కుట కారితము వెలకొనినది. ఇకపిమ్మటవారు గుండ్రుల వదలుట మాత్రమే జరిగినది. హైవుడు గుయులు మెంటులకుచుద్ధ కేర్రువులు పలుసారులు తలపడినను ప్రయోజనము కలుగలేదు. మా భీరంగులు వారిలో చాలసంఖ్యయును కలిగించెను.

పోజయరీను యుద్ధ కేర్రువులు తీవ్రముగా నెదిరించినను మా సేనముందునకు పోగలిగినది. గ్రామములో చాలభాగము మాకు లొంగినది. 2 ఫిరంగులకు 60 మంది వైనికులను మేము పట్టుకొంటిమి.

ఆంగ్ల విజయము.

లండను, జూలై, 23—జనరల్ షేక్ గారి మధ్యాహ్నము టైలు ప్రకటించిరి—గిల్కొంటు, హైవుడు ప్రాంతములందు మేము కొంతదూరము ముందుకు పోతిమి. పోజయరీనులో చాలభాగము మాస్వాధీనమునందున్నది.

వరానువారి ప్రకటనము.

పారిసు, జూలై 23—ఈమధ్యాహ్నము టైలు ప్రకటించబడినది—పోమురంగమున కొంతకాలం కలిగినది. వాయుస్థితి బాగుగా నుండలేదు. సావెర్ సెయింటి ఫైర్ రంగమున మేము 800 మంది వైదీలను పట్టుకొంటిమి. 10 దినములలో, 2 జర్మను విమానములు సేలగుల్కబడినవి. మేము కాన్స్టాన్స్ నైట్ల వనమైనను, విన్సెన్స్ నందలి యిండ్లమీదను, డేముడి విమాన నిర్మాణ కాలమీదను బాంబులను వేసితిమి.

వరాను విమానదళము

పారిసు, జూలై 24—వరాను అధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి.—సోమునది కు తరచున ఫిరంగియుద్ధము తీవ్రముగా జరిగినది. 21వ తేదీన వరాను విమానదళమువారు విన్సెన్స్ నైట్లను బాంబులవర్షమున గుటిపించిరి. ఆనాడు రాత్రియే తయన్ విల్లి, ఆర్నె విల్లి, లామన్, సేంటర్స్ లపై బాంబులు వేసిరి. తయన్ విల్లి యందు మూడుబోట్లు నిన్నంటుకొనినవి. మరల వారిరాత్రియే వారు తయన్ విల్లిపై బాంబులు వేసిరి. మొత్తముమీద తయన్ విల్లిపై 115 బాంబులు పడినవి. 22వ తేదీ వారి యుద్ధమున 12 గురు వరాను కైయానికులు మల్తీయ నైట్లను మీదను, అచ్చటి వైనిక నివాసస్థలముమీదను బాంబులు కురిపించిరి. వారు తిరిగివచ్చుచు జర్మను విమానదళమును గలిసికొని వారిలోవారు విమానములను సేలగుల్కల్పిరి. 2 వరానువిమానములు జర్మనుకుంట్లమధ్య కూల్కబడినవి. జర్మను ఫిరంగివలమును, విమానదళమును చేకూటను ముట్టడించిరి. కొంచెము వస్తువస్తుచున్నా కలిగినది.

రమ్యా

రమ్యావారి ప్రకటనము

వెట్రాగ్రాడు, జూలై 23—రీగారంగమునను తీవ్రముగు ఫిరంగియుద్ధము జరుగుచున్నది. స్వార్థమును ఈకాన్య భాగమునను సావేభాకు రంగమునను కేర్రువులపక్షము త్తుములు వ్యక్తములైనవి. కార్నేలియసు కొండలపై మంచు కురియుచున్నది. డిలాటిన్ నుండి మార్కెట్ జిగ్గట్టుకు పోవు రోడునందు మేము 498 మంది ఖుమదీలను పట్టుకొంటిమి. ఇతర సేనాముఖములందు 1000 మంది అస్త్రియనులను, జర్మనులను ఖుమదీ చేయబడిరి.

ఇకొక ప్రకటనము.

లండను, జూలై 22—రమ్యను లిట్లు ప్రకటించిరి.—గుమున్గి ఎర్రింగారులకు మధ్యకయాల్కిచేతి మునుపలను రమ్యకుల చేరికొనినది. రిబాండజ్ తుకూన్సు కురువొట్టు విజృంభించి చుట్టూదిరిగి ప్రయత్నించిరి కాని తమిమి చేయబడిరి.

రీగారంగము.

రమ్యను విజయము.

వెట్రాగ్రాడు, జూలై 24—నాకు దినము లెడతెగక యుద్ధముజరిగిన వెనుక అంతయు అణగిపోయినది. రమ్యనులు తాముజయించిన స్థానమును బలపఱచు కొనుచుండిరి. జర్మనులు ఇతరస్థానములనుండి వైరికసహాయముకొనర వేలి యుండిరి. రమ్యనులు ఇక్స్ ఫోర్టుండి రీగాగింధు కాఖిలొకి జర్మనులను బాటదొలిరి. కెమెరకొరంగమునందు రమ్యనులు వచ్చియుముఖముగా 12 మైళ్లుముందుకు పోయిరి.

కాకనన్ రంగము.

రమ్యను విజయము.

వెట్రాగ్రాడు, జూలై 23—ఈ రాత్రి ఇట్లు ప్రకటించబడినది:—

ట్రెలికాండుకు పశ్చిమముననున్న ఫార్ అను స్థలమును; గుమువఖిది ఎర్ జిరానాలకు కదుచున్న కెల్క్విడ్ అనుస్థలమును రమ్యనులు వశపఱచుకొనిరి. వారు యూఫ్రేటీసునదిని దాటి రిబాండజ్ తుకూన్సువైపున యుద్ధము సజువుచున్నాడు.

మటి కొన్ని విజయములు

వెట్రాగ్రాడు, జూలై 23—కాకనన్ రంగమున రమ్యను విజృంభణము బాగుగా సాగుచున్నది. గుమున్గిరంగమున 6 ఫిరంగులను, గుమున్గికి పశ్చిమముననున్న బాలబండ లన్ కొండలపై 200 మంది ఖుమదీలను రమ్యనులు పట్టుకొనిరి. బాగాడువైపున కుర్డసుజాలివారితో స్వల్పయుద్ధము జరిగినది.

అస్త్రియా

హంగరీ దేశస్థితి.

లండను, జూలై 22—డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రికకు మిలెక్ విలేఖకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. 18000 మంది ప్రజలు భయకంపితులై ఆశలువిడిచి బ్రాడీపురమునుండి రేడిపోయిరి. బకోవి నానుండి రేపింపుచుకొనినవచ్చిన 4 లక్షల ప్రజలు కార్నేలియన్ కనుములయందు విడిసియున్నారు. హంగరీదేశమున ప్రజలందఱును భయభ్రాంతులై తెరువుగానక చింతించుచున్నారని తెలియవచ్చుచున్నది.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

(మా స్వకీయ విలేఖకుల వద్దనుండి)

మద్రాసు

సోమవారము కోడి రామమూర్తి వాయుడుగారు

కారయితది, జూలై 24:— పిలు కాలెకుడిలో ప్రదర్శన మొనరించి తమ శక్తిసంతయును చూపి సభ్యులను విస్మయము నొనరించిరి. ప్రేక్షకులు కరతాళ భక్తిలతో ప్రాధానము గారిని మెచ్చుకొనిరి. రామమూర్తి కొత్తయూర నవాబులగు పి. కె. ఎ. సి. టి. వీరప్ప సైన్యము వాయుడుగారికి మనోహరముగ స్వర్ణ కంఠాభరణమును కానుక యొసంగిరి. వాయుడుగారు గంభీరపదాన్ని మొసంగి వారి నభినందించిరి. కానూ కత్తెను నందుకూడ ప్రేక్షకులు వాయుడుగారి కొక రత్న సాపితమును స్వర్ణ వీరకంఠము నొసంగి గౌరవించిరి. వాయుడుగారు చేతు దేవకోటకు వెళ్లెదరు.

మోసలాలు రెండు తెగలవారు కొట్టుకొనుట.

కల్లికోట, జూలై 24:— దక్షిణ మలవాల్లోని తిరురంగడిని యిటుల నిపుడు తెలియవచ్చినది. సమీప గ్రామమును నిర్మియున్నాడో ఈ నెల 23వ తేదీ కుక్కవారమునాడు రేండు తెగల మోసలాలు మట్టిపాళెగొట్టాడిరి. వారిలో 4గురికి ప్రభులముగా గాయములు తగిలినవి. మెట్టనే మేడపట్టిగా గాయము పోలినువారును తిరురంగడినుండి వెంటనే అటకుపోయి 30 గురు మోసలాలను వట్టుకొనిరి. కల్లికోటకుండి డిప్టీ సూపర్వైంటు అయ్యకి వాయుడుగారుగూడ సచటికి వెళ్లిరి. గాయములు తగిలినవారు వైద్యశాలలో నున్నారు. ఆరెప్పు చేయబడినవారిని చామిన మిద వదలిరి. ఖాజీని నియమించుటలో ఆనాడు తగవువచ్చి వారు కొట్టుకొనిరిని తెలియుచున్నది.

తిరుమనావల్లి వార్తలు.— తిరుమనావల్లి తాలూకా కోడియాలను పోవునప్పుడు వి. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు, కృష్ణస్వామివారును అనువానితో గలసి కోడియాలను పోకొకి వెళ్లిరి. పట్టిన తునియూర్లపై పోర్లరీచేసి తామ సామ్య నడచుచుండిరి. సామ్య చేరవలసియున్నత దామోసమును గనిపెట్టిగా ఇద్దరు ముద్దాయులును పానికోక బాండు వ్రాసియిచ్చిరి. వ్యాధిగ్రాహి సాక్షిచారణ ముగిసిన పిమ్మట కేసును వెనక్కువేళ పంపించెను.

బర్మిని

పశ్చిమరంగమున జర్మను సేన.

లండను, జూలై 23:— పశ్చిమరంగమున గడచిన మూడు వారములలో జర్మనులు 840000 మంది సైనికులను చేర్చిరి. వీరిలో 100000 మంది నిలువ సైనికులు, 250000 మంది గాయములు తగిలి బాగాడ నవాడు.

మిత్రముడలీ విజృంభణము.

అయ్యలూ, జూలై 22:— “వాడ్సాన్ గుర్త అగ్నికొట్టిం” నందు జర్మనులు ప్రకటించిన ఒకయుత్తరమునందు “మన ప్రయత్నములేమియు ఫలించుటలే”దని ప్రాకటించియున్నది. “యద్ధముయొక్క తీవ్రత చూచుకొనుటగానున్నదనియు దానియందు చెప్పబడియుండెను. రష్యనులు విజృంభించి మాత్రమే రష్యనులతో కొత్త వైద్యముతోను తూర్పు హద్దులదాటి ఇటలీకి దోడ్పడుచున్నారు. పరామితులు తమ సహజశక్తియును వెల్లడించుచు బ్రిటిషువారితో గలసి సోమరంగమునై అగ్నివర్షమును గురిపించుచున్నారు. మన వైద్యము తమ విద్యుత్ శక్తియును యధావిధిగా జలుపుచున్నారు. కాని అది అన్నిదిక్కులను బ్రిటిషు, పరామి. రష్యను, సేనలతో దలపడుచుండగా స్థలకాల ప్రాముఖ్యతను పరిజలెట్లు గ్రహించుకొని ఆయుత్తరమునందు వాగ్విరుద్ధముననున్నది.

హాలిందు

మునిగిన నౌకలు

అమెస్టర్డం, జూలై 24:— నూర్త వాండరు యొద్ద ‘మాను’ అను హాలిందునౌకను మడుగునోట్లో ముంచిరి. జీహందు అను నౌకను దొరతనమునాడు దానికి సహాయము చేయుటకు పంపిరి.

జర్మను జలాంతర్గామి ముంచిన హాలిందునౌకలో 63 మంది మునిగిన హాగునుండి తెలియచున్నది.

సింలా

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంత్రీవార్త.

సింలా, జూలై 24:— 21వ తేదీ గల ఈ క్రింది తంత్రీ వార్త హిందూజేశ కార్యదర్శిగారియొద్దనుండి రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చినది.

ఆంగ్లరంగము

బ్రిటిషువారు శత్రువులకు వెనుకకు వెనుకకు తలమి కొంచెముకొంచెముగా తామోడిపోయిన దేశమును మఱల సంపాదించుకొనుచున్నాడు. డెల్విల్లి అడవి లాంగీవాలులందును. లాంగీవాలు డెహంటిన్లకు త్రవమునను మేము ముందుకు వచ్చితిమి. లాంగీవాల్ డెల్విల్లి అడవులకు ఉత్తరపు వాద్దన తీవ్రముగ యద్ధము జలుగుచున్నది.

బ్రిటిషువారు విజృంభించుట కారంభించినది మొదలు ఆంగ్ల విమానములు శత్రుకుంతుల వెనుక యెగురుచుండెను. రాత్రులు పగలులను విచక్షణములేక తుండ ఎల్ల కాలమును అవి బాంబులువేసి శత్రువులకు వచ్చును కలుగజేసిను. 19 వ తేదీ నాడు ఒకరైలువే వేరుకువై బాంబులువేసి అనేక టన్నుల మందు సామగ్రిని ధ్వంసముచేసెను.

శత్రువులకు వివరముగా వచ్చుచున్నది. బ్రిటిషు అధికారులకు దొరికిన ఒకదినచర్య పుస్తకమునట్టి ఒక తెలివీయను పటాలము నందు 8000 మంది మాతులైరి. 8500 మందికి గాయములు తగిలినవనియు ఇంకొక పటాలమునందు 980 మందిలో 110 మంది వచ్చిమైననియు, తెలిసినది. సేనాముఖమున ఇతర సామయులందును బ్రిటిషువారు ముట్టడులను జలుపుచున్నారు.

పరామి రంగము.

పరామి వారు తాము గెలిచిన భాగములను బలపఱచు కొనుచు 20వ తేదీని బ్రిటిషువారికి దక్షిణమున ముందుకు సాగిపోయిరి.

హాల్కోత గుట్టునుండి సోమనకునున్న శత్రుకుండక మలను వారు నశపఱచుకొని హాల్కోతను తూర్పువై పునవిజృంభించిరి. సోమనదికి దక్షిణమున బాల్గోనసోమనోరులకు నడుమ పరామివారు శత్రువుల ప్రధమకుండక శ్రేణిని స్వాధీనము చేసికొనిరి. ఎస్ట్రీన్ నుండి వర్మకును ఓవల్లర్నకులకు గల స్థలమునాడు వాడకమైనది. వారు 8000 మంది ఖైదీలను అమితిముగా యుద్ధోపకరణములకుగూడ పట్టుకొని స్టోరీకు గమునకు దక్షిణమునను, థియోమాంటుకు వచ్చుచున్నను విజృంభించుచున్నారు.

రష్యనురంగము.

లక్కా వత్తరమునను దక్షిణమునను శత్రువుల పునత్తుములు విఫలములైనవి.

ఇటలీరంగము.

వాతావరణస్థితి బాగుండనందున ఇటలీ వారు ముందుకు సాగలేదు. కాని పదాతికళము జోరుగా వదిలేసెను. ఇటలీ వారు సోకోలాకనుమయొద్ద ముందుకు పోయిరి.

తురుష్క రంగము

రష్యనులు తమకుడితెట్టున విజృంభించి ట్రెవిలియంకు దక్షిణమున 17 మైళ్ల దూరమునుండి తురుష్కులను తమివేసి వై బద్ధుకు వచ్చుచున్నందున ముందుకు పోయి ఎస్ట్రీన్ గానోట్లవైపును కిటి అడవులమును నశపఱచుకొనిరి. తురుష్కుల కొత్త సేనలు మోసుకోకు 80 మైళ్ల దూరమునున్న రావన్ దక్షిణముండి వచ్చుచు రష్యనులకు కొంత యాటంకమునిచ్చినది.

మెసపొటేమియా విషయచర్య

మెసపొటేమియా విషయముల గూర్చి చెప్పవలసిన ఘోషణ్లే గొట్టినిరి. 1914వ సం॥ రము ఆగస్టుమాసమున రెండుపటాలు మును ముంబా సాకు పంపబడెను. తరువాత మురెండుపటాలు మును మెసపొటేమియాకు పంపబడినవి. ఒక ఆర్మికపటాల మును ఒక కవచ దాతి పటాలమును ఈజిప్టుకు పంపబడినవి. వీనితో అన్ని విధములను సౌకర్యములను పంపబడినవి. అడిగిన సౌకర్యములేదని ఇండియా ప్రభుత్వమునా రెన్నడును చెప్పక అన్ని సౌకర్యముల సేర్పఱచుచుండిరి. రి పటాలములు హిందూదేశపు సహాయమునంచుండినవి. మెసపొటేమియా విషయమున దొక లోపమువచ్చినమొదల హిందూదేశము మెసపొటేమియా విషయము నొక్కటినే చూచుచుకొనని కొమ నులసభవారా రెండుగలయును. హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారికి సైనికపక్ష సుపద తత్కృతగానున్నను వారు ఎక్కువ పునత్తుములను కొనసాగించవలసియున్నారు.

సింలా జూలై 24:— 22 వ తేదీగల ఈ క్రింది తంత్రీ వార్త హిందూజేశ కార్యదర్శిగారియొద్దనుండి రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చినది.

ఆంగ్ల రంగము.

బ్రిటిషువారు సోకోల్ అడవి పటము ముందుకుపోయి శత్రువులను తలమి వేసిరి. చాలకాలము విషవాయు ప్రయోగముచేసి, అగ్నివర్షము గురిపించి అడవినుండు మత్తరభాగమును జర్మనులు స్వాధీనపఱచుకొనిరి. దక్షిణభాగము బ్రిటిషువారి వశముననే యున్నది. బ్రిటిషువారు ముట్టడించుచుండిన కొండ వై ఎత్తుననున్న యడవి గనుక ఇది అంత యువయోగమైనది కాదు. కొండపై మెసయెడల ఆకరలనున్న భూమికిం కేమియు నాటంకము లేదు ఉత్తరమున బ్రిటిషు వారు కడు మెట్లగా ముందుకు పోవుచున్నారు. కాని వారు జయించినదేశము మఱల శత్రువులవశము కావాలను. మే మనుకొనినట్లు జర్మనులు ప్రిలిముట్టుకులు నలిపిరి గనుక బ్రిటిషు వారి విజృంభణమున కేమియు నాటంకము గలుగలేదు. సోమయద్ధమును గూర్చి జర్మనీ వారు వ్రాసిన పత్రికలను బట్టి వారు యూరపు ఖండమున బ్రిటిషుబలమును బాగుగా కనగొనగల బుండి రని చెప్పవచ్చును.

పరామి రంగము

సోమనోరుకు దక్షిణమున పరామివారి వశమైన స్థానములను జర్మనులు మఱల ముట్టడించిరి. కానీ వారి ప్రయత్నములు కొనసాగలేదు. తరువాత కొంత సేపటికి యద్ధమునిలిచిపోయెను. పరామివారు తమస్థానములను బలపఱచుకొనుచున్నారు. ఈ యద్ధము చిరకాలము జలుగుననియు, ప్రతియుద్ధారంభమున తమ ముందు మిత్రముండలివారు తాము ముందుకు సాగుటకు నిశ్చయించుకొనియే ప్రారంభించురనియు వారికి తెలియును.

వైద్యరంగమున ఫిరంగియుద్ధము జరిగినది. పదాతికళ యద్ధమును శత్రుకాలములో జలుగునని అనుకొనుచున్నారు. వైద్య యద్ధము ప్రారంభమై రి మానములైనను, జర్మనులు పరామివారిని వెనుకకు ప్రోసివేయజాలరు. ఈరంగమున జర్మనులకు రిలీటుల వైద్యము వచ్చిమైనది. విషము వారు మూడు దినములక్రిందట స్వాధీనపఱచుకొనిన స్థలమునకు మీద ఇంతకలకు 1½ మైలుకువైగా ఏమియు గెలువలేకపోయిరి.

రష్య రంగము

రష్యనులు లీపా, స్ట్రీర్నదులు కలియుచోట శత్రువులను ముట్టడించి, రెండువరులదాటి శత్రువులను లబ్ధిగతు దక్షిణమున 28 మైళ్లదూరమునను వైద్యస్థానపురము వెంట నున్న కొండయొద్దకు తలమివేసిరి. కేటనుకు ఉత్తరమున ద్వై వానదీ ప్రాంతమున తీవ్రముగ ఫిరంగియుద్ధము జరిగినది. బలో వివాకు దక్షిణభాగమున నున్న కింపోలంకుకు వైద్యులముగా రష్యనులు ముందుకు సాగిపోవుచున్నారు.

ఇటలీ రంగము.

ఇటలీ వారు తమ యొత్తిడిచే ఆస్ట్రీయకులకు ముందుకు రానియుతుండ నిలిపివేసిరి. ఇతర రంగములకు పోవండరాద అనివేసిరి.

తురుష్క రంగము.

ట్రెవిలియంకు ఎస్ట్రీన్ గానులకు వచ్చుచున్న గుముద్దంబి అను స్థలము రష్యనుల స్వాధీనమైనది. మోసుకోకు తూర్పున రివాండక్షేత్ర తురుష్కుల ప్రయత్నము లన్నియు భర్తము చేయబడినవి.

బరా

రంగూరులో మెజుపురలని ప్రమాదము

రంగూరు, జూలై 23:— నిన్న ఉధృచ్ఛము వచ్చిన గాలివానయుండు ఒక పెద్ద మెజుపు క మూసాగునద్ద విరాళి ప్లోట్టికం వెనెవారి నూ నెవడలకు తగిలినది. అది పేలిరి ఒక దానికి నివ్వంటుకొనెను. పేలుపు బలమున బర్మా ఆయిల్ కంపెనీవారి ముందిరములందు కిటికీల అద్దములు విరిగిపోయినవి. మట్టిగొన్ని మంది రములకును కొంతవెజుపు కలిగినది ప్రేవిన పడవల తలుపులకు పలకలకు 250 గజముల దూరమునను పోలములలో పడెను. పోర్టు ప్రేస్తు వారు, బర్మా ఆయిల్ కంపెనీవారును మరుఘ్నల ప్రాణములకు రక్షించుటకు విశేషముగా శ్రమపడిరి. ఇంతలో ఇంకొకపడవ పేలి నది. దానిలోని కెప్టెను ప్రేవర్ గారును ముగ్గురు కళాసులును నీటిలో బడిరి. వారందఱును రక్షింపబడిరి. ఆపడవనుండి అగ్నితియోగ్ అను బర్మా ఆయిల్ కంపెనీ వారి పడవమీదికి ప్రాకెను. అలెకా గారికి మొగమునై గాయములు తగిలినవి. ముగ్గురు కళాసులు విశేషముగా కాలిరి. అనేకులకు కలిగినది. మూడు పడవలు ధ్వంసమై 5 గురు మరుఘ్నలు కనబడుటలేదు. పేలు ధ్వని వినిపడిన తొడనే ఒక పడవలోని వారందఱునునీటిలోబడి ఉచుకొనుచు తిన్నగా తప్పించుకొని వచ్చిరి. మొత్తమున 21 మంది గాయములు తగిలినవి. ఇంత నష్టమైనది యాధిగా తెలియక ముట్టలేదు.

బొంబాయి

అపాయకరముగు ముద్రాయంత్ర శాసనము.

బొంబాయి రాష్ట్రీయ సంఘమువారు
రాజప్రతినిధిగారికి తంపిన పత్రావనము.

బొంబాయి, జూలై 23:— రాష్ట్రీయసంఘ కార్యదర్శకులు డి. ఇ. నాచా, అమీనద్దీన్, బిరుజ్లాహ, హెచ్. సుబ్బాస్వామి, ఎన్. ఎ. మే. సమర్థులగు సంతకములతో యీవిట్టపై ప్రీరాజప్రతినిధిగారికి తంపిరి. ఈ శాసనము కలన ప్రజాశాసనము అయివున్నందున కలిగినది గాని దీనిని కర్తవ్యతలన వాడరానిది. మొదట శాసనమును పూర్తిగా విడిచి వేయవలసివచ్చును. మొదటి ప్రాధాన్యమును గలవని నిరూపించి గాని ఎట్లా శాసనము అందులకు మార్గమే దిని యోగింపబడుతుంది. ఆ నిరూపణను అభిప్రాయపరచుకొని ప్రస్తుతము శాసనము అట్టి సంబంధమేలేని వెళ్ళు విషయములగుడ వర్తింప చేయబడుచున్నది. ఇప్పుడు వార్తాపత్రికలు ప్రస్తుతము కలిగినవి చూచుచున్నవని మూలమున నెకరెంట్ రాజకర్త కలిగినట్టి అనుకూలములను అనుకూలముగా ఉండే శాసనముకొరకు కీర్తించుచున్నాము.

అనుకూలముగ ఉండగల చర్యలు తీసుకోవలసి.

అరాజకమును రాజకీయమును అడగింపట ఈ శాసనముయొక్క ముఖ్యద్దేశము మొదట తెలుసుబడినది. అదిగల కన్న శాసనము అరాజకమును జరిగినవిషయముల వర్తింపదగినవే గాని జరిగకుండు వానిదగినవి గానవి వారనిరి. అట్టివో వర్తింపదగినవి అరాజకమును (గోష్ఠము సమీక్ష) ఎంతమాత్రమును సంబంధించినట్టియు అట్టిభావములను అట్టిభావలను గూడ సంబంధించినవి సమీక్షయందు నుండివారి కట్టగూడ వర్తింపదగినవి బహుశము.

కామేతు కేసు.

ఈ కత్తికల ప్రకటించబడిన వ్యాసము రాజకీయమునకు గాదని ప్రభుత్వమువారి వ్యాఖ్యవాదియు కలకత్తా ప్రాంతాధ్యక్షుడు గూడ ఏకాభిప్రాయములను 46 నిబంధనము విల్లవ్యాప్తిని కలిగించుటచే వారెట్టి సమాధులను చేయబడకపోయిరి. ఆకారణమున నీశాసనము యోగ్యతను నయోగ్యతలను గూడ అపాయకరమైనది. దొరతనమువారి వాగ్దానములను నిశేధించునది.

శాసనోద్దేశ్యము భంగమునకు.

అరాజకవారణముకొరకు వర్తింపబడిన శాసనము అరాజకము కానివారికిగూడ వర్తింప చేయబడుచున్నది.

అపాయకరము అసంకల్పి.

అరాజకమును నిజముగా సంకల్పియిన నయివలెను ప్రభుత్వము ప్రయోజనమేయి. ఈ శాసనముకొరకు నెన్నియో పత్రికలు అడగకొక్కబడినవి. ఇటీవల సెట్టికారణములను తెలుసుకొనిన న్యాయాధికారుల ప్రకారము ధరావతులను కొరకు ఈ శాసనము అక్రమముగ నావయోక్తయగుచున్న దనుటకు నిదర్శనముగ నున్నది.

అధికారుల వాగ్దానము అనుసరింపబడక పోవుట.

ఏదేరైనా చేసినో అనివారము అధికారులు మొదట తెలుపుటయే ఆయన ప్రభుత్వ ప్రాంతాధ్యక్షుల అవీల చేసి కొనుగడయే అట్టివారికి సాధనములని మొదట చూపబడినది గాని అచరణమున వారెందుకుగూడ నిర్లక్ష్యము లై నవి. కలకత్తా ప్రాంతాధ్యక్షుల తీర్పులను రెండవది నిశేధించునది నట్లు స్పష్టమైనది. మొదటివాని వెళ్ళకు సంబంధించి కారణమును తెలుపుటయే లేదు. వారి కట్టిబాధ్యత తీర్చి వేరొక నిబంధన (22-వ నిబంధన) కలనానెట్లుగా వాపున నీరెండు రక్షణలను శాసనములను ప్రజాశాసనము తీసేలేదు. ఈ కారణమున ఈ శాసనము చట్టవిధములను మార్చి సంబంధములను గలవారికిని అపాయకరముగ నున్నది.

ఈ శాసనము శాసనసభను సందగూడదు.

వ్యాధిమయ పరిస్థితికి సహాయము కాదుగాన దీనిని శాసనముల సభయందు ఉంచరాదు. అరాజకము తీవ్రముగ నున్నపు డీరాజక పరిస్థితిని అట్టి డెట్టినితీలేదు. సహాయధము జరుగుచున్నను కలిగినరాజకర్త ప్రకటన మునున్నది. కాని డిట్టి శాసనము అంగప్రభుత్వ ప్రభావాలి కను విలక్షణముగా దీనిని శాసనసభయందుండి తొలగింప గోరదము. అనునలించబడినది కల్పన దంతియే వ్యాధిశాసనములకు సహాయముగా ఆంగ్లభాష నూత్రియ ప్రభుత్వమును దంతియే వ్యాధిశాసనములకు కీర్తించుచున్నది. కల్పనముగ అనునలించబడినది కల్పనము దంతియే వ్యాధిశాసనములకు సహాయముగా ఆంగ్లభాష నూత్రియ ప్రభుత్వమును దంతియే వ్యాధిశాసనములకు కీర్తించుచున్నది. దీనినంగీకరింప వలెనున్నది. వ్యాధిశాసనము సమీక్షయే మొదలుగాన దీనిని తొలగింపవలెను. అని వాదించానిది.

బాలగంగాధర తిలక్ గారిపై కేసు

పూనా, జూలై 24:— బాలగంగాధర తిలక్ గారు ప్రభుత్వమువారికి ప్రతికూలముగా ఉపన్యసింపి రాజప్రతినిధి చేసినది ప్రాంతాధ్యక్షుల మేజిస్ట్రేటులకు పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు గారు ఒక కేసును దాఖలు చేసిరి. మే మాసము నందు బెల్గాం నందును గాక మాసమున అనూహ్యవగరము నందును తిలక్ గారు హిందూదేశ స్వపరిపాలనము గూర్చి ఉపన్యసింపించు ప్రభుత్వమువారికి ప్రతికూలముగా మట్లాడిరి డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారి ఫిర్యాదు మేజిస్ట్రేటు గారు ఫిర్యాదు చేసినపుడు తిలక్ గారు ఒక సంవత్సర కాలము సస్పెన్షన్ నందు కొరకు 20 వేల రూపాయల బామాను ఏల యిచ్చుటకు ఉత్తరువు ఈజిబిటగూడబో నోటీసు ఇచ్చునని పోలీసువారి కాబడింది. తిలక్ గారు స్వయముగా 20 వేలకును మరియొకరు బామానుదారులచే 10 వేలకును బామాను యిచ్చునలెనని మేజిస్ట్రేటు గారు రూ. ఈ కేసు విచారించుటకు 28-న తేదీ వాయిదా వేయబడినది.

ఇబ్రహీం ఆనంజీ పీర్షాద్ గారి ఎన్నిక.

బొంబాయి, జూలై 24:— బొంబాయి శాసనసభలో ఇబ్రహీం ఆనంజీ పీర్షాద్ గారు ఎన్నిక విషయమున ఒక లోపము జరుగుటచే ఆయన్ని కేసీ సేతుబడిదని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. బొంబాయి రాజధాని ఉధ్యభౌగళ మహమ్మదీయ ప్రజలు వేటొక ప్రతినిధిని ఎన్నుకొందురు.

సిటీమేజిస్ట్రేటులపై లంచపు కేసు.

కరాచీ, జూలై 24:— సింధుదేశముననున్న హైదరాబాదునగరము నందు సిటీమేజిస్ట్రేటు వాలిమహమ్మద్ గారిపై లంచపు కేసు వచ్చినది. ఒకడు మహమ్మదుగారి కొర్రలో నమ్మక పోవుచు వాచా తెచ్చెనుకాని అతడు మహమ్మదు గారికి 50 రూపాయలు లంచమిచ్చిన తరువాతగాని వారింటు ఇయ్యబడలేదని చెప్పెను. మహమ్మదు గారు 100 రూపాయల లంచమిచ్చిరికాని వ్యాజ్యదారులు తీవ్రవాదై నందున అంతిమామ్మ ఇయ్యలేనిది చెప్పకొనెను ముగిసినందున వారింటు ఇయ్యబడినది. ఇంకొక నమ్మక పోవుచు వాచా నందు మొదలు 250 రూపాయల లంచమిచ్చి 750 రూపాయల వాచా తెప్పించుకొని పోయెను.

బంగళము

బంగళాల్లో క్రికా సహాయసంపాదకుని
ఆరెస్టు చేయబడు

కలకత్తా, జూలై 24:— క్రికాసహాయసంపాదకుని బామానునిక విడుదల చేయవలయునని నిర్ణయించుకొని. వాగ్దానము గాని నిన్న పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు మేగారి ఎటెట పట్టినది. చక్రవర్తి గారిని పీనుకూడే 302-120 కేసుకుల ప్రకారముకట్టుకొనిరి. ఈ నెల 28 తేదీకి మరల విజ్ఞానము సంబంధించి వారు నడిచిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రములు

అలహాబాదు సభ జడ్జి కేసు.

అలహాబాదు, జూలై 23:— ఈవిచారణ శీట్లినో ముగిసినది. నలుబిట్టి గోపల ప్రసాదుగారికి మేనల్లుడును వ్యాఖ్యవాదియును విరోధవిభాగకొర్రుకు కప్పించిరి. ఫిర్యాదీలు చాలవంది అతనిని పోలీసి. ముద్దాయిల పక్షమున వాక్కున గారు వాక్యములమును దాఖలుచేసిరి ఇది అంతయు అసత్యము. ముద్దాయి లంచములను పుచ్చుకొనలేదు. ఫిర్యాదీల సాక్షులు నమ్మదగిన వారు గారు. చిన్న కీర్తనకొరకు దీనింతయును కల్పించిరి. సి. జి. డి. వాసు బలవరచిరి. లంచమిచ్చిన వారిచ్చితిమని యెప్పుకొంటు చెల్లదగిన సాక్షులుగాడు. ముద్దాయి గొప్పకుటుంబములవారి వాడు. 28 సంవత్సరములనుండి ఎట్టి పారవాటును లేకుండు ఉద్యోగమును చేసినవాడు. ఇట్టి లంచములకు కట్టుకొనకుననుట విశ్వసింపదగినది గాడు. అని ముద్దాయియే ముద్దాయి వ్యాఖ్యవాదియే వాదించిరి ఇది అసత్యముని ముద్దాయియే విరోధవిభాగమును ప్రమాణము చేయవలెనని వారి వాదము చెల్లదని ఫిర్యాదీల వ్యాఖ్యవాది వాదించెను. కమిషనరులు విచారణ ఫలితమును రాష్ట్రీయ దొరతనమువారికి తెలిపెదరు.

ఆస్తియోగార్థ ప్రకటనము.

లండను, జూలై 22:— 19 వ తేదీని సమాధులందు జరిగిన యాద్యము ఆస్తియనుట కనుకముగా నున్నదని వివాదముల దాస్తియనుట ప్రకటించుకొనిరి.

పంజాబు

టైలర్ దొరసాని హత్య కేసు.

లాహోరు, జూలై 24:— అంబాలా పురమున టైలర్ దొరసాని హత్యచేసినది బంధించబడిన సార్లంతు వ్యాసంగు కేసు ఈదినను సెషన్సుకోర్టులో విచారణకు వచ్చెను. గవర్నరు మెంటు ఆడ్వోకేటు సెట్టికారణ ప్రభుత్వమువారి పక్షమునను, బోమంజీ, సాండగ్గూర్లు ముద్దాయిపక్షమునను వాదించిరి. ప్రారంభమున లెట్టికేటు కర్నూలేట్ డి. ఎం. ఎస్. గారు వ్యాఖ్యచేతు చేయబడలేదని బోమంజీ గారు వారి హత్యమును ఖండించిరి. ఈ మాత్రము అంగీకరింపబడలేదు. రిజిస్ట్రారు గారు ప్రభుత్వమువారి సమాధానముండి ముద్దాయికి అతని సేవమును చదివి విడిపించిరి.

అంతట ప్రాసెక్యూషన్ తరపున వెట్టుకు గారు వాదమును ప్రారంభించి హత్యజరిగిన క్రిమినలియము తెలిపెను. హత్యకుముందు ముద్దాయికి ప్రేమదంపతులను విశోధములేదు. టైలరు గారు ఎప్పటినుండెక్కాకాలపు ఫలామూరముచేసి కచ్చేరికి పోయెను. కొంతసేపటికి అతని నాకరుంచ్చి టైలరు దొరసాని మరణించెనని చెప్పెను. అతడు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు అను, కెప్టెన్ మోముగారును ఇంటికిపోయి చూచిరి. మొదలమి నట్లు గుర్తులును, కట్టుకొనిన బట్టలైనైతెరును మరకమును గవర దీనిని. 200 రూపాయలకచ్చే నోట్లుగల నందిలో నోట్లన్నియు తిగులకట్టబడినవి. (2) ఆ ముందటిదీమున ముద్దాయి టైలరుగారి నమ్మి ఆడిగనట: టైలరు గారు అప్పిచ్చుటకు సమ్మతించిరి (3) హత్య జరిగిన కొన్ని దినములకు ముద్దాయి రెండు ఇసుకలను ఒకచాకలివాని కిచ్చెను. ఇసుకలపై రక్తపు సురులు కనబడినవి. (4) ముద్దాయి చేతిమణికట్టునై పంటిగుర్తులతో తన గోళ్లగుర్తుల ఇన్ స్పెక్టరు లెట్టి గారు చూచిరి. టైలరు దొరసానితో తగవులాడుచుండగా ఈగుర్తులు కలిగి యుండరచ్చును (5) ముద్దాయి తిలక్ గారు ప్రతిదినము 12.1 గంటలవధ్య ఆఫీసును వదలిపోవుచుండువాడు. కాని హత్యజరిగిన దినమున అతడు 1, 3 గంటలవధ్య ఆఫీసుందు కనబడవలెద. (6) అందరికీ తనవై అనుమానముగా నున్నదనిచెప్పుచు తనవై అనుమానము లేకుండచేసి కొనుటకు ముద్దాయి ప్రయత్నించుచుండెను.

తలువాత టైలర్ గారి కంటవాసు కల్లా అనునతడు పరీక్షించబడిన. ఉదయము 8.30 గంటలకు ఇతడు ఇంటినుండి ఆహారము తీసికొనవచ్చి ముహూరునికే ధాన్యాన్నము 2 గంటలకు వచ్చెను. సామగ్రియు 5 గంటలకు తాళి ఇంటికి పోయిన తరువాత టైలర్ దొరసాని చనిపోయి ముందుకుమాది ముఱు ఆఫీసుకువచ్చి యజమానునితో ఆవిషయమును చెప్పెను. టైలర్ దొరసాని కంటవానిని ఒక్కసారి ఉండలించెను.

తరువాత ప్రాసెక్యూషన్ జరిగినది. ఈ హత్యజరిగిన తరువాత అతని వివాహము జరిగెను. అతనికి వివాహమునకు 100 రూపాయలు ఖర్చయినవి. తరువాత అతడు టైలరుగారి నొకరిని వదలుకొనెను.

అటువై టైలరుగారు పరీక్షించబడిరి. అతడును తన భార్యయును ముద్దాయిలో ఎట్టి విశోధమును కలిగి యుండలేదు. ముద్దాయి తలువాతగా వాయింటికి వచ్చుచుండెడిగాడు. హత్యజరిగిన తలువాత అతనియంట వైద్యపరీక్ష జలుకుచుండగా ముద్దాయి యును, కేసాంతురచ్చిరి. వాళ్ళుకు కొంటుగాని టోపీ గానిలేదు. టైలరుగారి సాక్షుమింకను ముగియక ముందే కొర్రు వాగులేచిరి.

రావెన్నా కళాశాల.

లాహోరులో సనాతన ధర్మకళాశాలకు పిర్వినిలు గానున్న రామప్రసాదు కోసలా గారిని దొరతనము గానువిద్యా కౌశునికి తీసుకొని రావెన్నా కళాశాలలో చాత్రీకోసనా సమనిగా నియమించిరి.

రైలుగట్టు తెగుట.

లిలిపూరు జూలై 24:— నిఖంపుర పోహరాను, అబ్దుల్ హక్ కులకు నమముకు రైలుగట్టు వరదలవల తెగినది. ప్రయాణికులను మార్చుచున్నాడు.

పానిమ పారిశ్రామిక సమావేశము

డేశ్ ప్రాతినిధ్యము.

లండను, జూలై 23:— పానిమ సమావేశము నందు సామగ్రిజ్యపు వివిధ దేశముల ప్రాతినిధ్యము ఉండుట యుట సంజా కాదాయని సెక్యూరెసు గారిడిరి సామగ్రిజ్యమునకు మున పాగ్ గాను సమావేశమునకుపోయిరి. గాని డిక్లొక్ల డేశ్ ప్రాతినిధి ప్రతినిధి సంవత్సరం ఆస్తియనుట ప్రకటించుచున్నది.

THE GREAT WAR.

Fight With German Destroyers: No British Losses.

"EVERYTHING AT STAKE" BEFORE ALLIES' HORDES.

Russian Successes on Riga Front.

MESOPOTAMIA OPERATIONS: WAR SECRETARY ON FUTURE CONTROL.

MR. CHAMBERLAIN WARMLY DEFENDS INDIAN GOVERNMENT.

[Reuter's Agency.]

British Front.

The Attack on Pozieres. Satisfactory Progress.

LONDON, July 24. Reuter's representative, wiring from the Press camp in France, says:—After a heavy bombardment yesterday the British and Anzacs attacked towards Pozieres and Guillemont. Despite desperate resistance by the enemy the Anzacs succeeded in establishing themselves at Pozieres, where they are consolidating their line. It is reported that the casualties have been comparatively light. West of the village the British also successfully advanced, but on the right of Pozieres wire entanglements were found to have been insufficiently destroyed and we were consequently checked by heavy machine-gun fire. Nevertheless we gained a footing in Guillemont, but owing to determined enemy counter-attacks we were unable to maintain our advance. The progress generally continues satisfactory, especially in the neighbourhood of Pozieres and along the road through the village northwards along which we are reported to be established.

Ground Gained.

General Haig reports in the Communique this afternoon, that some ground has been gained near High Wood, and towards Guillemont. A large portion of Pozieres is now in our possession.

Repeated Counter-Attacks.

LONDON, July 24. The British Communique says that apart from the continuous shelling by both sides a night of comparative calm followed yesterday's fighting. Repeated counter-attacks by enemy between High Wood and Guillemont yesterday gained no advantage. Our artillery and machine guns inflicted great casualties.

Our troops secured important advantages in the neighbourhood of Pozieres in spite of stubborn defence. A large portion of the village fell into our hands. We captured here 2 guns and 60 prisoners.

Sea Warfare.

Fight with German Destroyers. No British Losses.

LONDON, July 24. The Admiralty announces that some of our light forces at midnight of July 22nd sighted three enemy destroyers near Noordhinder Lightship. The enemy was repeatedly hit, but succeeded in reaching Belgian coast. Our casualties were one officer and one man slightly wounded. Subsequently there was a running fight with six enemy destroyers off Schouven bank but we sustained no damage or casualties.

A Dutch Steamer Mined.

AMSTERDAM.—The Dutch Steamer "Maas" has been mined and sunk near Noordhinder Lightship. The Government vessel "Zeehouder" has left to assist her. Ten Drowned.

LONDON, July 24. HAGUE.—Ten of the crew of the Dutch Luger which was attacked by a German submarine were drowned.

French Front.

Successful Work of French Aircraft. Several Positions Bombarded.

LONDON, July 24. PARIS. A communique says:—There was fairly lively cannonade north of the Somme. French aircraft on the 21st bombarded the station at Vignoulles and the same night the stations at Thionville, where three great fires broke out, Arnaville, Laon and Sainterne. The following night they again bombarded Thionville, making a total of 115 bombs dropped. On the morning of the 22nd twelve French aircraft bombed the station and barracks at Mulheim. While returning they fought a squadron of German aircraft, bringing down four. Two French machines were forced to land in the German lines. German artillery and aircraft bombarded Belfort, but only did material damage.

LONDON, July 24. PARIS.—This afternoon's communique says that the night was calm on the Somme. The weather has been bad. We took over 800 prisoners at Chapelle Sainte Fine. In ten days two enemy aeroplanes have been felled. We bombed the railway station at Conflans hutments. at Vignoulles near barracks and the Aerodrome at Dieuzi.

"Everything at Stake."

German View of Allied Offensive.

LONDON, July 23. AMSTERDAM.—Everything is at stake" is the recurring phrase in an inspired letter from the front to which prominence is given by the German semi-official "Norddeutsche Allgemeine Zeitung." The letter says the battle

surpasses imagination. The Russians rejuvenated and re-equipped, have overrun the eastern wall, thus relieving the Italians; and France, reborn, is pouring, with the British a hurricane of iron on the Somme. The writer says that the army is doing its duty magnificently, but wonders if the people at home realise the gravity of the hour when the flower of the nation is facing the British, Russian, and French hordes.

Russian Front.

Operations on Riga Positions. Important Russian Success.

LONDON, July 24. PETROGRAD.—After four days' uninterrupted fighting on the Riga positions the struggle has abated, the Russians requiring to consolidate the ground gained, and the Germans needing reinforcements from other sectors. The Russians have repelled the Germans from Ikskull to the Gulf of Riga. Their success is most important in the Kemeru region, where the Russians have advanced twelve miles westward.

Caucasus Front.

The Russians in Caucasus. Russian Progress.

LONDON, July 24. PETROGRAD.—To-night's communique says:—On the Caucasus front we captured Fok, westward of Trebizond, and Kelkid midway between Gumushkhano and Erzindjan. We crossed the western Euphrates and are engaging important forces eastward of Rewanduz.

Russian Captures.

LONDON, July 24. PETROGRAD.—A communique says:—The offensive in the Caucasus continues. Six guns were captured at Gumishkhanch. Two hundred Turks were taken prisoners on the heights of Balabandal west of Gumishkhanch. There have been some skirmishes with Kurds in the direction of Bagdad.

Kialki Captured.

LAHORE, July 24. LONDON, July 23rd.—A Russian official statement says that Kialki Tchewi, midway between Gumishkhaneh and Erzincan, has been captured. An enemy offensive east of Rewanduz has been repulsed.

Austrian Front.

An Austrian Claim.

LAHORE, July 24. LONDON, July 23rd.—Vienna reports claim that the frontier fighting on the 19th July ended in Austria's favour.

Panic in Hungary.

LAHORE, July 24. LONDON, July 23rd.—The "Daily Telegraph's" Milan correspondent learns from Hungary that 18,000 persons left Brody in panic. Half a million refugees from Bukovina are encamped in the Carpathians. Alarm has spread all over Hungary.

Great Britain.

MESOPOTAMIA FORCES.

There Future Command And Responsibility The War Minister's Statement.

LONDON, July 24. Speaking in the House of Commons Mr. Lloyd George explained the relations hitherto existing between the Indian Government and the War Office with regard to Mesopotamia. He said that the present arrangement was not the most satisfactory and consequently it had been arranged that while India should remain the main base, the force in Mesopotamia would continue to be administered by the Commander-in-Chief who would receive instructions from and be responsible to the Army Council with regard to all matters of personal administration and supplies. Arrangements had been made to despatch to India, Officers who would assist in the organisation of supplies. The War Office would be responsible for transport. As far as could be ascertained supplies at the base at present were abundant. It was the transport that had broken down. River transport was most difficult. He was sure that every steamer available in India had been sent out. In reply to an interruption by Sir John Jordan Mr. Lloyd George explained that the Army Council would have no control over forces in India. Its control would be over forces in Mesopotamia and over the organisation and supplying of those forces. He was assured that legislation was not necessary to make that control absolute. Officers who were sent out would represent the War Office and the Commander-in-Chief in India, would, within the limits of his resources, have the honour of requisitions for Army in Mesopotamia.

TELEGRAMS.

Mr. Lloyd George welcomed the suggestion made by several members that light railways such as at Alexandria might be transferred to Mesopotamia. He emphasised that the War Office opposition to the publication of papers was initiated by the Military Members of the Army Council. Concluding he insisted that any negligence or incapacity should be held to account.

Mr. Chamberlain's Reply to Critics

LONDON, July 24. Replying to observations of Sir Alfred Mond Mr. Chamberlain said that he fully accepted his proper responsibility. The doings of the Indian Government would be extremely ill done if any Secretary of State endeavoured from London to govern India or to administer forces there. How far he and the Indian Government had discharged their responsibilities would be reviewed by the Committee on Mesopotamia to which all documents including confidential ones would be given. Mr. Ian Malcolm asked:—including Vincent evidence? Mr. Chamberlain replied:—of course.

Continuing Mr. Chamberlain referred to the allegations of nigardiness on the part of the Indian Government and pointed out that the additional cost of the Mesopotamia force had been borne by the Imperial Government. He quoted the tribute of Sir Beauchamp Duff to the assistance of Sir William Meyer and said that no financial difficulties were ever thrown in General Duff's way.

Mr. Chamberlain concluded:— The Indian Government has achieved more than it was expected to perform. A great Overseas expedition on a scale demanded by the present war was never contemplated by the Imperial Government on behalf of India. Mr. Chamberlain recalled that at the outbreak of the war 600 Indian Army Officers were placed at the disposal of the War Office and Indian troops were sent to China, Egypt, France and East Africa besides Mesopotamia fully organised and equipped with guns. He emphasised the difficulties arising from unrest in the Punjab and German intrigues and asked the House to recognise the efforts of the Indian authorities to assist the Empire in peril as well as the bravery, fortitude and endurance of the Indian Troops.

Discussion in the Lords.

LONDON, July 24. In the House of Lords, Lord Crewe made a statement on the same lines as Messrs Asquith and Chamberlain. Lord Cromer asserted that much of what had happened was due to Lord Kitchener's reforms.

Lord Sydenham said that nothing had been done to remedy the deficiencies of the Indian Military Organisation of 1911.

Lord Islington announced that he had just seen a telegram stating that all troops in Mesopotamia were now provided with full rations except vegetables and milk. He said that it was upon the original suggestion of General Nixon that he considered himself in a position to open the road to Bagdad that consultations began. General Nixon was then confident that he could occupy Bagdad without reinforcements and that these would only be required to hold the position when won. A committee was constituted containing representatives of India Foreign and War Offices and the Admiralty to advise on the practicability of advance. This was subsequent to October 3rd. A few days later the Indian Government recommended advance provided that a complete division arrived in Mesopotamia in two months. Government decided to send two and telegraphed on 23rd sanctioning the advance if General Nixon was satisfied that the available forces were sufficient. Therefore the advance was not pressed from home on either the Indian Government or General Nixon. The initiative originated with the Military authorities on the spot and the decision was only taken after full consultation between all competent authorities here, in India and on the spot. They were unanimous that the advance could be made. Government merely acquiesced in the decisions of the Military Authorities. Lord Islington further stated that since March there had been sent out a complete general hospital with 36 officers and 241 other ranks in addition to 219 Medical Officers and 625 others and 6,000,000 yards of mosquito netting. Eight hospital ships were being constructed and sixteen had been ordered.

To help outflow from Mesopotamia there had been sent to India a General Hospital Station with 78 Officers and 314 others, a motor ambulance with 4 Officers and 100 others, 129 Army Medical Officers and 222 others and 198 Lady Nurses.

Lord Middleton.

Lord Middleton asked:—What proportion has been sent up river?

Lord Islington replied that he had no information and added that measures were being taken to meet difficulties of transport. Of 12 paddle steamer barges 10 had arrived, 2 were enroute and 2 were being constructed. 23 were arranged for in India and 16 had arrived. Lord Islington gave further figures regarding other transport, tugs, barges, and launches. A supply officer for Mesopotamia had been appointed and he hoped that these improvements would remove the doubts that the troops were not properly cared for.

Lord Curzon.

Lord Curzon said that the Vincent Committee was enroute for England. They were satisfied that the Viceroy had asked the Commission if there was a change in the report requiring immediate action. He replied "no." He believed that everything necessary was being done.

Lord Middleton questioned the sufficiency of the force. Lord Islington said he believed ration was in the same quantity as in France. In reply to Lord Balfour he reiterated that neither Government nor the Indian Government had information of any criticism of the part of General Townshend regarding the force sent forward.

Empire's Industrial and Commercial Policy. The Premier's Statement.

Replying in the House of Commons to questions put by Sir George Trevelyan and others on the representation of the Dominion of Wales on the Industrial and Commercial Policy Committee, Mr. Asquith read a telegram from Mr. Balfour, Dominions in May stating that Government

TELEGRAMS.

soon as practicable to convene the Imperial Conference including representatives of India to consider the commercial policy to be adopted after the war, intimating the intention prior to the conference of forming a Committee in England to discover whether an agreement among the British parties on the fiscal question, was possible under the changed conditions caused by the war and assuring the Dominions that the appointment of this committee, whatever its results, would not unduly delay the holding of the Imperial Conference or interfere with the free discussion of problems with the Oversea Representatives. The Dominion Governments concurred and a Committee was accordingly appointed.

Mr. Macmaster asked in view of the fact that the principle of representation of the Dominions was recognised at the Paris Conference was not it possible in working out details of the scheme that the Dominions should be represented.

Mr. Asquith replied Mr. Hughes went to the Paris Conference to represent the Empire not any particular Dominion.

Casement not Allowed to Appeal to the Lords.

LONDON, July 24.

The Attorney-General has refused to allow Casement to appeal to the House of Lords.

£ 3500 Awards for a Daring Submarine Exploit.

LONDON, July 24.

The Prize Court has awarded £3500 to Lieut. Commander Houbrook and the company of the Submarine "B 11" for sinking the Turkish battleship "Mesudieh" in the Dardanelles after diving beneath five lines of mines.

Dardanelles and Mesopotamia Commission.

Mr. Asquith's Bill.

LONDON, July 24.

In the House of Commons to-day Mr. Asquith introduced a Bill to constitute the Dardanelles and Mesopotamia Commissions.

Mr. Asquith on Belgium.

Deliverance Before Long.

LAHORE, July 24.

LONDON, July 23rd.—Mr. Asquith spoke at the celebration of Independence Day at the Albert Hall. He said Belgium's deliverance would come before long. Britons would ever be proud to share therein.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, July 24.

The following telegram, dated the 20th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British Advance.

The British advance pushed as far as Fouraux Wood, from which the enemy were driven, though by a counter-attack, after intense bombardment with gas shells, he was able to regain the northern half, while the British retain the southern half. The wood has no value, because it stands on the highest point of a ridge which the British had been attacking. Once the ridge gained, the country is more open beyond and slopes gently downwards. Towards north the rate of progress during the present week has been slower, but it appears to be solid. The expected German counter-attacks made no marked impression on the new front and have not checked the British methodical and dogged offensive. The German comments on the battle of Somme show that Germany is beginning to realise that she had miscalculated the potential strength of Great Britain as a military power in a continental warfare.

The French Positions.

The Germans counter-attacked the positions the French had captured south of Soyecourt, but the assaulting battalion was decimated. The battle then quieted down, and the French are consolidating their gains, for both sides realise that this offensive will be a long drawn out operation, and each makes sure of being able to go forward before he begins to attack.

The Battle at Verdun.

Only violent cannonades are reported before Verdun, but infantry attacks are expected. Six months ago the battle at Verdun began, but the enemy has not succeeded in depriving the French of their freedom of action. The enemy has lost half a million men before Verdun, yet, since his progress of the first three days, he has not advanced more than a mile and a quarter.

The Russian advance.

The Russians attacked the positions south of the confluence of the Styr and Lipa, crossed both the rivers and drove back the enemy to the heights near the town of Barastachka, 25 miles south of Lutsk. There was violent artillery fighting in the north near Dvina, and a Russian detachment succeeded in crossing the Dvina north of Dvion. The Russians are advancing south-west of Kimpelung in south Bukovina.

Italian Pressure.

The Italians, by their continued pressure, are successfully keeping the great bulk of Austrian forces pinned down and preventing them from being moved to other fronts.

Russians in Caucasus.

The Russians captured Gumiskhanah, nearly half way from Irizland to Erzerjan, and are fighting further in the south. The Russians repulsed a Turkish offensive from Revanduz, east of Mosul.

Calcutta.

Development of Coal Areas in Bengal
A Paper Read.

CALCUTTA, July 24.

An important meeting of the Indian Mining and Geological Institute was held at the Railway Institute at Asansol on Monday. Among those present were the Hon'ble Sir George Barnes, the Hon'ble Mr. C. E. Low, I. C. S., Sir Thomas Holland, Mr. H. H. Hayden, Director of Geological Survey and Mr. C. F. Adams Chief Inspector of Mines. Mr. Glen George read an interesting paper on the "Development of deep coal areas in Bengal" in course of which he said referring to the price of coal in future:—As regards selling prices in next ten years I think, it can be safely assumed that they will go up as materials are advancing rapidly in prices and are not likely to return to their pre-war figures. I am assuming for the purposes of this paper that prices in the next ten years will run eight annas per ton higher on all classes of coals than the present prices.

Sir George Barnes in the course of his speech said that among his objects in visiting Bengal coalfields were to prepare himself for the discussion which would shortly take place regarding the very important position of the transport of coal and the urgent and difficult problems relating to coal underlying Railways and sidings.

Sir T. Holland.

Sir Thomas Holland in the course of his speech said installation of engineering works on coal fields like those of Kumardhubi, the extension of Kulti Iron works and the successful manufacture of first class steel by the Tata Company, had made coal-mining industry more completely self-contained and less dependent on importers of materials as well as imported articles of machinery. Soon after the successful financial flotation of the Tata Steel Company the Calcutta commercial people frequently remarked that project was fifty years ahead of its time. But the last two years have showed that it was not five minutes too early. But for these works Calcutta engineering firms would have been partly closed down by the war. But instead they have now contributed valuable addition to war munition for the benefit of the Empire and their own profit. But it is not financial success of this enterprise that concerns one so much as the demonstration it affords of the kind and quantity of work that can be done by Indian labourers if they are properly organised and if they are caught young enough to escape the disturbing influences of what is temporarily passing in India under the name of higher education.

The "Bungalee" Asst. Editor's Arrest.
Application Before the Police.

CALCUTTA, July 24.

Yesterday Mr. C. Bagam, Barrister-at-Law appeared before Mr. Shaw, acting Deputy Commissioner of Police and put in a bail application on behalf of Mr. Shyam Sunder Chakravarty, Assistant Editor, "Bungalee". Counsel was given to understand that Shyam Babu was arrested under Section 302 I. P. C. read with Section 120 B. and was asked to renew the application on the 29th instant.

United Provinces.

The Gokul Prasad Bribery Case.

ALLAHABAD, July 24.

The public enquiry into the alleged acceptance of bribes by Mr. Gokul Prasad, the late Sub-Judge of Allahabad, concluded to-day. Mr. Benode Behari, Vakil and nephew of the Judge, through whose agency the bribes were alleged to have been accepted was produced before the Court and identified by various witnesses. Mr. Jackson for the defence filed long written statements in reply dealing with each charge. The Sub-Judge denied each charge in toto as also the alleged agency of his nephew Benode Behari. The defence characterised prosecution witnesses as unreliable and false and the story of the prosecution preposterous. The case against the Sub-Judge, it was submitted, was engineered by a group of junior Vakils who were dissatisfied with the Judge's strictness and worked up by the Criminal Investigation Department. The Counsel also submitted that corroboration by accomplices was not admissible. In the personal statement Mr. Gokul Prasad, Sub-Judge, submitted that he belonged to a family whose members were in Government service, and he himself had a good record of 28 years service with no complaints, and it was highly improbable that he would stoop to accept such small bribes. Mr. Ross Alston for prosecution in reply said that in the absence of denial on oath by the Sub-Judge and Benode Behari of the allegations against them the whole defence was futile. The Court therefore had before them positive evidence on oath not denied which proved five charges. Therefore, it was not necessary for him to argue in detail, but left the case in the Court's hands.

The Commissioners will submit their report to Local Government in due course.

Bombay.

Bombay Share Market.

BOMBAY, July 24.

The market in cotton mill shares, in which a large volume of business passed, opened strong, but declined slightly at the close. Centrals declined to Rs. 2290. Crescents were steady at Rs. 136½. Currimbhoy were firm at Rs. 263½ and Fazubhoy were firm at Rs. 533½. Standards were in demand at Davids were unchanged at Rs. 470. Indore Malwas advanced to Rs. 322½. Indian bleaching was steady at Rs. 172½. Swedeshis declined to Rs. 1737½. In Bank shares the Bank of Bombay were in demand at Rs. 1520. In miscellaneous shares Bombay Burmah declined to Rs. 912½. Tata Iron and Steel ordinary were quiet at Rs. 168½ and deferred unchanged at Rs. 740. Tramways were firm at Rs. 263½. 3½ per cent Government paper declined to Rs. 75¾ and small pieces to Rs. 76¼ for buyers in big lots.

Sind.

Charges of Alleged Bribery.

Against a City Magistrate.

KARACHI, July 24.

Mr. Montgomery, I. C. S., is investigating into the charges of alleged bribery against the former City

Magistrate of Hyderabad, Mr. Wali Mahomed. A witness said that he filed a certain case of criminal breach of trust in Mr. Wali Mahomed's Court but could not get a warrant issued until they paid Rs. 50. The City Magistrate asked for Rs. 100, but they said that they were poor men. The warrant was issued next morning. Another witness said that in a certain prosecution against him for criminal breach of trust he got off with a fine of Rs. 750 because he paid Rs. 250 to the City Magistrate.

A Murder Trial.

A Staff Sergeant the Accused.

LAHORE, July 24.

Before Sir Donald Johnstone, Chief Judge and a jury, the case of Staff Sergeant Browning of Amballa, who was committed to the Session of the Chief Court on a charge under section 302 of the Indian Penal Code for the murder of Mrs. Tiver, wife of the Head Clerk of the Brigade office, Ambala began. Mr. O. Bevan Petman, Government Advocate, represented the Crown, while Mr. Bomanjee, Barrister, Shahranpur, assisted by Mr. Saunders, defended the accused.

Before the commencement of the proceedings Mr. Bomanjee objected to the evidence of Lieutenant-Colonel Lane, I. M. S., who was examined on interrogatories, being admitted into the record, on the ground that the witness was not cross-examined. The objection was not allowed.

The jury was then impanelled. Altogether nine jurors were impanelled after the elimination of three, objected to by the defence.

The Registrar, acting as the Clerk of the Crown, then read out the charge to the accused, that on or about 13th April last, he caused the death of Mrs. Tiver by strangulation, and thereby committed an offence under Section 302 of the Indian Penal Code. The accused pleaded not guilty.

Mr. Petman then began his address for the prosecution. He said that the Tivers and Brownings were on friendly terms and used to visit each other. At the time of the occurrence Mrs. Browning was at Ahmedpur. Mr. Tiver went as usual to the office at about 8-30 in the morning after breakfast and had his lunch there brought by his servant, and everything went alright. In the afternoon he had to hurry to his place, on being informed by his servant that the Memsahib was dead. Police inspectors and Captain Moyan, R. A. M. C., who were called in Medical evidence showed that there were marks of violence near the throat and that death was caused by strangulation, and that there was some menstrual blood below the waist of the deceased. There were, however, no marks of injury. The evidence against the accused was that he called attention to a missing bag, in which the deceased kept about Rs. 200 currency notes, which was afterwards found burnt. There was evidence that the accused wanted a loan from Mr. Tiver on the previous evening, which he promised to give. Another evidence was that some days after the murder the accused gave a pair of trousers to a dholi. The trousers had stains which competent experts have found to be mammalian blood. Inspector Beatty saw some injuries, probably caused by a tooth or nail, on the front of the arm near the wrist of the accused, Colonel Lane, I. M. S., who examined them some 10 days after the murder, pronounced those marks to have been caused by thumb and finger nails, and that they might have been inflicted in the course of a struggle with the deceased. Accused used to return daily from office between 12 and 1, but on that day his movements from 1 to 3-30 had not been accounted for. Accused further excited suspicion on himself by his efforts to divert suspicion and by exclaiming before people that they had all been under suspicion. The Government Advocate then explained the law of culpable homicide and murder and explained the position of different houses by reference to a plan.

Some prosecution witnesses were examined to-day. Kalia, bearer and cook of Mr. Tiver, said that his master went to the office at 8-30, where he had his lunch served by witness at 2 P. M. On return at 5 P. M. witness found no response from Memsahib, and on opening the door he found she was dead. He informed his master, who hurried home on his bike. He was once reprimanded by Mrs. Tiver.

Cross-examined, witness said that his marriage took place after the occurrence. It cost him about Rs. 100. He was no longer in Mr. Tiver's service.

Mr. Tiver, who was next examined, said that he and his wife were on quite friendly terms with accused, who used to visit them often. The accused came with Chisholm to his bungalow after the occurrence and was present during the medical and police examination. He then wore no coat nor hat. Mr. Tiver's examination was not finished when the Court rose for the day.

Latest Telegrams.

LONDON, July 24.—Captain Bean, the official press representative with the Australians in France, treats the affair south of Armentieres as an attack rather than a raid. He says the troops on the left seized the German front line and passed beyond to the farther trenches of the first system. In the centre the Australians carried the whole of the first system and reached the more or less open country beyond. On the right the troops had to cross a wider stretch of country between the trenches, where the Germans were ready with a number of machine guns. Despite brave efforts our men here were able to reach the German trenches only at isolated points. From these they were subsequently driven. This enabled the Germans to concentrate their fire on the trenches captured. They also turned water from its channel down the trenches captured. On the left flank the Australians were soon waist high in water, the men endured a tremendous bombardment until the following morning when after eleven hours those retaining a small portion of the German position were ordered to return. By dint of brave work engineers and infantry had managed under heavy shell fire to dig communication trenches to the German trenches. The troops were thus able to retire with losses which were slight when the extraordinary difficulty of the operation is considered. The enemy's shell fire was heavier and more continuous than had ever been known.

At Gallipoli many of the men were untried but bore themselves worthily of Anzac traditions. At least 200 prisoners and several machine guns were captured and many Germans were killed. (Pioneer Cable.)

I

11

శ్రీ జ్యోతిర్మఠాధ్యక్షులు

ॐ ॐ

మదరాసు ఏజెంట్లు- మహతా పురుషోత్తం చూల్లి, 29, చేనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

బడవానలుడు

2533

రామ నారాయణవర్మ వర్తకము కొరకు తనను బొంబాయి నుండి కలకత్తాకు పోవుచున్నాడు. అతడు రైలు మీదనున్నప్పుడు మొదట గూడ ప్రయాణము చేయుచున్నాడు. ఒకసారి అతడు కలకత్తా నుండి బొంబాయికి వెళ్లు మివాటి నాకలూ బయలుదేరెను. కుక్క వారము సాయంకాలము 5-30 గంట ప్రాయము గ్రీన్ దిలో బయలుదేరినది ఇతడు వర్తక సంబంధి యగుటచే నొడ్డునున్నప్పుడు తీరకనే పరియుండును గాన విశ్రాంతికొరకే యితడు నాకా ప్రయాణము చేయుచుండును వర్తక వర్తక కోటి లోనివాడైనను విద్యాధికుడు. విదేశసంచారము చేసినవాడు. భారతీయులచేతను పాశ్చాత్యుల చేతను గూడ గౌరవించుచున్నవాడు. అతరాధ రహస్య క్రొవ్వణమునం దధిక ప్రజ్ఞ గలవాడు. గాన నాకా భారతీయ నితి కధికముగ పరిచయము గలడు. ఇతడు నాకమీదకున్న చూడగ ప్రయాణికులందఱును నిండియుండిరి. 1-2 తరగతుల గదులు నిండిపోయివి. సాధారణముగ నాకలోనివారందఱును తనముగ కలిసికొనుటయు ముచ్చటించుటయు సహజము. అనాదీమో ఎల్లవారును గుజగుజలు పోవసాగిరి. ఏ ప్రక్క కేగినను ఎడమొక్క యను పెడమొక్కయు నేగాని మనస్విముఖులారా వారొక్కరును లేరైరి. ఎటులో అతడు తన కొనంగబడిన మొదటి తరగతి గదిలోనికిపోయి కొంతసేపు సామగ్రిల నమర్చుకొని మరల చల్లగాలి కొరకు వైతట్టునకు వచ్చి అటు నిటు తిరుగుచుండెను. అంతలో అది వరకతినికధికపరిచితుడగు రాండును కలగడెను. రాండునును బంగాళోపకర్షణకాభివృద్ధి చేసిన యువ్వోగి. ఆరాజకుల అల్లయలధికముగ నుండుటచే కాభివృద్ధి యువ్వోగలకు నాకలలో గూడ సంకారంబొందిరి. ఇట్లుండేనాకలో పోవుటకతివంతు వచ్చినది. వారిరువురు నొందోయలను గుర్తించి యిద్దఱోష్టి నెలిసిరి.

రా:—ఏమిది నేడేవో నాకంతయు వింతగానున్నది.

రాం:—ఏమినింత.

రా:—ఎవరిని చూచినను ఏదో అందోళనము గలిగిన చందము పొడకట్టుచున్నదిగాని ఉల్లాసోత్సాహము తెప్పియును కావచ్చుటయే లేదు.

రాం:—కలకు దానికొక కారణము. నేనునందుల కొరకే అటునిటు తిరుగుచున్నాను. నీవుగూడ నీ సమయమునకిందు తటస్థించుట దైవికము. అరగంట తాళి నీవాసంకమున్న నాగడికిరమ్ము.

అని చెప్పి ఆగూఢచారి పోయెను. రామ నారాయణుడు ఉబుసుపోక కటునిటు తిరిగి పిమ్మట గూడచారి నాగడిలోనికి వెళ్లెను.

రాం:—నీకొరకే నేటియుంటిని.

రా:—ఏమిగొనించితివి.

రాం:—నా సమస్య రుభానడను నొకమహమ్మదీయ జమీందారుడీ నాకలో వచ్చుచున్నాడు. ఆతడొక వార్తను ప్రకటించినాడు. దానివలన నీయులజడి కలిగినది.

రా:—ఏమి నార్తయిది.

రాం:—ఏమిన్నది. అనేకబంధిపోలులును హత్యలును చేసిన వాడును—ఎందరో పోలీసు యువ్వోగుల యువ్వోకమునకు పంపినవాడునను బడవానలుడు ఈనాకలో వచ్చుచున్నాడని. అతడెవ్వరితోనో చెప్పెనట.

రా:—అతని కెట్లు తెలిసినది.

రాం:—ఇదివరకాతని కలహారమును దొంగలహరింపింపు డతడొక గూఢచారిని నియమించెను. ఆగూఢచారి ఆసామ్రాజ్య దురల నానికందడేసెను. ఆగూఢచారి యిప్పుడు మరల నీనాకలో వచ్చుచున్నాడు. పూర్వపరిచయము వలన నాతడేరహస్యమును జమీందారుతో చెప్పెను. జమీందారు డతని పరిజనులతో చెప్పెను. వారివలన నది ఆందరికిని తెలిసినది. అకొరణమున నేమి గందరగోళము జరుగునోయని ఎల్లవారును భయపడుచున్నాడు.

రా:—నీవా జమీందారునితో మాట్లాడితివా

రాం:—మాట్లాడితిని. మొదట నాతడేమియు నెరుగని వానివలె నవించెను గాని చివరకు నిజమని యొప్పుకొనెను.

రా:—అతనితో చెప్పిన గూఢచారి యెవరో తెలిసికొంటివా.

రాం:—తెలిసికొంటిని. ఆతడొక పంజాబీ. నీవుచూచి యోచించువు. తెల్లని కెడ్డగడ్డమును, నిలివెను తలపాకయును కెట్లుకొని యున్నాడు. చాల బలగాలివలె కనబడును. అతని నిబటికి తీసికొని వచ్చెద నుండుము.

అనిచెప్పి గూఢచారి వర్తకవిదేధి కెట్ల ముద్రయను నిమిషముల కొక పంజాబీని వెంటబెట్టుకొని వచ్చెను.

సం:—గొప్పకాదని నమ్మి నేను గోప్యము తెలుపటము నింతిగోను సంప్రాప్తమైనది. నేనే గూఢచారినియూ నీనే ఈసంగతిని చెప్పితినియూ ఆ గజదొంగకు తెలిసిపోకట్టి నాడు నాశనిపట్టుక మానడు. ఏమిచేయుటకును తోచకొన్నది.

రా:—నరే ఆదొంగను మీరినాకలో గుర్తించితిరా లేదా.

సం:—పురుష రహస్యముది. మీరిద్దరునుగూడ నాకలో న్యాయానివారేగాన మిథ తెలుపుచున్నాను. నాకాధికారికి తెలుపక పిలువేమిగాన అతనికి మాత్రమే మనము తెలుపవలెను. కాని మియెవ్వరికిని మన మీసంగతి తెలియనియ్యరాదు. నేనా దొంగను గుర్తించితిని.

రాం:—ఎవరతడు.

సం:—అతడు రహస్యకాంతినింగు.

రాం:—అతడు ఆమెనరు మహారాజా?

సం:—నుమారు 25 ఏండ్లు వయసుగలిగినవాడు. పాశ్చాత్యునివలె నుండును. స్వరప్రమాణి. చాల విజయగల బట్టలను ధరించును. అతనినిచూచినను అతని మాటలను వినినను అతడు మహారాజయే మనము మోస పోయెదము.

రా:—మీరిసంగతిగూడమిత్రావర్తకనితుడగు జమీందారుని కెగించితిరా?

సం:—లేదు. లేదు. అటులనుగూడ నేనొందించిన నిక నాకలో లేకుండెడిది. మీరుమాత్రము నా కవర మైపుకు తోడ్పడవలెను. ఇప్పుడు నేనేమియును చేయదలచుకొన లేదు. బొంబాయి రేవుకు చేరవచ్చుట నచటి పోలీసువారి సహాయమున నతని నరెప్పుచేయ దలచితిని.

అనిచెప్పి ఆపంజాబీ అతనిగడికి పోయెను. గూఢచారి యు వర్తకమును నలువంకల పరికించి తలుపుద్దగగ నేసి మరల కూర్చుండిరి.

రాం:—సంగతి నీకు సాంతముగ తెలిసినదా?

రా:—తెలిసినదిగాని ఇజరతు నీవీ పంజాబీ గూఢచారి నెవ్వడైన చూచితివా?

రాం:—చూడలేదు.

రా:—పోనీ ఆమెనరు మహారాజును చూచితివా.

రాం:—చూచితిని. ఆత డతనినుమహారాజు కనుగడెను.

చాల సరసుడు. ఆందరిలోను కలసి మెలసి తిరుగుచుండును స్త్రీమరులలో నడుగుపెట్టినదిమొదలతడు చాల చనువరిగ తిరుగుచున్నాడు.

రా:—నరే చాలప్రాధు పోయినది. నేటికి నిద్రింతము రేపు దీనిని గూర్చి ఆలోచింపవచ్చును.

అనిచెప్పి వర్తక తన గదిలోనికి పోయెను. మరునాడు వర్తక మహమ్మదీయ జమీందారుని మైనరు మహారాజును బాగుగా పరికించెను. మైనరు మహారాజు మాయామర్మ మొగు గనివానివలె కనబడెను. అతడు యుక్తి చతుర్మూలతో నందరితోడను మాటలాడు చుండెను. ఆందరు నాకని సహచర్యము నపేక్షించుచుండిరి. వర్తకమాత్ర మతనిని సమీపింపక దూరముననుండియే కనిపెట్టుచుండెను. అంతలో మహమ్మదీయ జమీందారుడచటికివచ్చి వర్తకప్రక్కనున్న కుర్చీమై కూర్చుండెను. వర్తక అతని మానసమును కనిపెట్టి గోరెను.

రా:—మీరా మైనరు మహారాజును చూచి మాటలాడితిరా.

సం:—అహో! నేడుదయము మేమిరువురమును 2 గంటల సేపు విలాసముగ ప్రార్థింపుచుంటిమి. ఆయన చాల విద్యాంనుడు. ఆయన సంభాషణ మతిమనోహరముగ నుండును గాన నొకసారి ఆయనతో ముచ్చటించినవా రాజునను మరల వదలజాలరు.

రా:—అలాగా! నరే కొంచెము పరియున్నది మరల వరికెనము చేసెదను.

అని వర్తక జమీందారుని విడచి తన గదిలోనికి పోయెను. మరికొంత సేపటికి గూఢచారి యచటికివచ్చెను.

రా:—బానిసికచ్చి కూర్చుండెను. మరల నేమైన కనిపెట్టితివా.

రాం:—కనిపెట్టుటసినదనిలేదు. గజదొంగ ఈనాకలో నున్నమాట నిశ్చయము.

రా:—ఎటుల చెప్పగలవు.

రాం:—వాయువార్త వచ్చినది.

రా:—ఎవరికి

రాం:—నాకాధికారికి

రా:—ఎవరు పంపిరి.

రాం:—గూఢచారులకాభివేద యధికారియే పంపెను.

రా:—ఏమని

రాం:—గజదొంగ ఈనాకలో నే ఎక్కెను. భద్రముగ నుండవలెనని.

రా:—నరేగాని పంజాబీ నాయుడ్యోగి ఈపరిమిద ప్రత్యేకముగ పంపెనదా. వాయువార్త నతనిపేరపంపక కష్టముపెర కలపంపెను.

రాం:—దానిలో నేమియులేదు నాకలో కెన్నను సహాయములేక గూఢచారి ఏమిచేయగలడు. కానవారటులచేసిరి. కెన్నాను గూఢచారి కీసరికే తెలిసియుండును.

రా:—ఇజుకుగ నాదొంగ మైనరుమహారాజుని నీవుకు తెలంచెదవా.

రాం:—నేను నమ్మజాలనున్నాను. ఏమనిన ఆదొంగ మాన నాతీతుడైన నట్లు కటింపగలగును గాని ఎంతటికొరి దొంగయైన వంత నిష్కాపత్యమును నిర్భయత్యమును అభినయించుట య సాధ్యమనియే నాతలంపు.

రా:—పంజాబీగూడచారి పొరబడెననుచువా?

రాం:—అటులేగావలెను. గాని అతనికంత గట్టికమ్మకమును అధారముండకున్న నాతడిట్లు మైనరేగజ దొంగ

యని చెప్ప సామాసింతువా. ఆందలో ఏసామాన్యనివై నైనగాదు. మహారాజువై నిట్టినింద మెపునా? నాకేమి యను తోచుటలేదు.

రా:—నీమో నాకునమ్మకము కలుగుటలేదు. దొంగ ఈనాకలోనుండి యుండవచ్చునుగాని ఈగూడచారి అనితేక ముచే నీమైనరు సహమానపరితి ఆడపాలకుటయును అనలు దొంగ అచాయాపముగ తప్పించుకొనుటయు తటస్థించునేమో అని నేను చింతించెదను.

రాం:—దానికేమి కర్తవ్యము.

రా:—మన మిరువురము కనుగలిగి మెలగుటయే కర్తవ్యము; గాని మనమిద్దరమును తనము కలియరాదు. నాకలోలు నగరమున వదలిక పిమ్మట నాలోచితము. ఈలోపుననీవు గూడ బాగుగా గమనించు చుండుము. మనమిరువురమును మొదట నాలోచింపకుండ నీకేవలనిగూడ చేయవలెను.

అనిచెప్పి వెడలిపోయెను. మొదటివాడున్న భయము మరునాడును మరునాడున్న యంతగూడ మూడవనాడునుకనబడ లేదు. ఆందరును ఆపందముగ సంఘరించుచుండిరి. గాలిప్రశాంతముగ ననుభూయము గా వీచుచుండెను. నడకచక్కగా నాగుచుండెను. 5 వ నాటి సాయంకాలమున నొక కొలంబురేవుకు విడచినది నాటిరాత్రి గూఢచారి మరలవర్తకగదిలోనికివచ్చెను. వర్తకయు నతడుకుగలసి వైతట్టున కేగిరి. రాత్రి 4 గంటలైనది. ఆందరును సుఖ:ద్రోహింపండిరి.

రా:—నీవేమైన స్థిరపరచితివా.

రాం:—నేనేమియును చెప్పజాలను.

రా:—నేనునిశ్చయించితిని. నిశ్చయించితివనెల గజ దొంగను పోల్చితిరి. మనమతని నీరాత్రియే పట్టుకొనవలెను.

రాం:—ఎవరు మైనరేవా.

రా:—కాదు కాదు. పంజాబీయే.

రా:—ఏమి గూఢచారియో

రా:—అతడు గూఢచారిగాడు.

రాం:—నీకెట్లు నిశ్చయించితివి.

రా:—చెప్పెదకు వినుము. నేను గురువారమునాటిరాత్రి

భోజనకాలకు పోతిని. అచట నొక చూలులో మా కందరకును కుర్చీలును బల్లలును కేసీ ఫల పోరముల నున్నవి. నేను కూర్చుండిన స్థానమునకు కుడిప్రక్క నున్న మూలలో నొకబల్లకడ నిద్రితు. కూర్చుండిరి. వాలో నొకడు పంక డేళీయును. అతనికి వియను 30 ఏండ్లవ లోపుగా నుండును. రెండవవాడు సవ్యాసీవలె నుండెను గాని అతనిచేత నొక మణిబంధము గలదు. ఒకసారి అతనివై నున్న కాలకు తొలగినది. నాకపుడేక కనబడినది. ఆమణిబంధమునుబట్టి అతడు సవ్యాసీయగుటచే సవ్యాసీకి మణిబంధ మేమను సందియును గలిగి నేను వారిద్దరిని తేలిపారజూచితిని. ఆసవ్యాసీయే మహమ్మదీయ జమీందారుడు. ఆమంగడేక యువకుడే పంజాబీగూఢచారి. అతడే అసహాయ. గాననే ఏకాం మెరుగు మైనరువై ననుమానము కలిగింపనంది తన మిత్రుడగు నీ జమీందారుని కేవల ధారి చే నీదిత్యికధకు వ్యాపింపచేసివాడు. తనమిత్రుడు రహస్యమును తెలియచ్చి తన కపామము కలిగించెనని మనతో చెప్పివాడు. ఇందుల కేమియును సందియును లేదు

రాం:—ఇప్పుడు చేయునదేమి. నీదిపుకు పిరిగెట్లు గుర్తించితివి.

రా:—ఎటులనా? ఒక నాడు జమీందారుడు నాతో మాటలాడుచుండగా వర్తకబారి అతడు క్రిందబడెను నేనతని లేవదీయజేసితిని. అతనివలెను చొక్కాతోలగి ఆమణిబంధము నాకంటబడినది. అదిగాక ఇదివరకతిని కంతవాదమును నేను వినియుంటినిగాన నేను దానిని మొదటిదినముననే పోల్చితిని. అందువై నా కనుమాన మధికమై వారిని బాగుగా పరిశీలించితిని. వారి పోలికలు స్పష్టమైనవి. మనమిప్పుడు నాకాధికారి కడకుపోయి అతని సహాయమునుబడిసి ఏరి నిద్రించి ఆరెప్పు చేయించవలెను.

వారిద్దరును నాకాధికారికడకు పోయి సంగతినంతయు వివరించిరి. నాకాధికారి సహకారముచిప్ప గంటలు వాయించెను. వెంటనేబలకావరగు నానిశుభవన్నద్దరు వచ్చిరి. అతరువారితో రహస్యముగ నేమోచెప్పెను. వారింతలో రెండు జతల అర దండములను గొనివచ్చిరి. వారిందరును కలసి మొదట జమీందారుని గదిలోనికిగిరి ఆత డోడలుచురచి నిద్రించుచుండెను. అట్లుండగ నే అతని కరదండములను తగిలించితి. నాగాను తొలగించి చూడగ అతడు వర్తక మొదట చూచిన సవ్యాసీ యని స్పష్టమైనది. అచట నిద్రించి కావలియుండి యువకుని గదిలోనికివారుపోయిరి అతడు నిదురలేచి సాహెబగడి స్వామినిస్మరించుచుండెను. అతటికి వర్తక కొంచ మనుమానించి అగె నుగాని కెన్నాను తటాకమ వరదండములను తగిలించెను. అతడు ఆపదను కేంకిందియుండలేదుగాన నతలిగ పట్టుపడెను. మరునాడు బొంబాయి రేవునదిగి వారిని పోలీసువారి కళముచేసిరి. వారిరువురును తోడిదొంగలే. పది ఏండ్లనుండి వీరు పాడినదివాటయు అడిగినది అటుము నైనది. నేటికి వారి పాపము పండించున వారిట్లు పట్టుబడిరి. వర్తక తనపేరు తెలికి తీసికొని రావలదని తన మిత్రుని గోరి నందున ఈఖ్యాతి యంతయును రాండల్మకు కనబడినది. అతనికి జీతమును పదబయును మోచ్చినది. అస్థాయముగా నవఖ్యాతి పొటాగాకుండ మైనరు మహారాజు తన రాజధాని కేగెను.

వృత్తాంత లేఖలు.

రామచంద్రపురము తాలూకావార్తలు.

(ఒకవిశేషము కడకుండి)

సూర్యమేన మరణము.

మండలేటి జూలై 20:—17వ తేదీన మూడువందల రూపాయల వయస్సుగల కన్యకారి పిల్లవాడొకడు ముగ్గురము నంగల కొట్ల వెంకన్నగారి మురుగునీటివండులో పడి చనిపోయినాడు. ఈవండు 1½ గజములతీతు గలదు. యూనియన్ వారు నీరుతీసివేయటకు బాధ్యులై యున్నను అప్పటికి రెండు కోజులవంతు నీరు తీరలేదు. నీరు తీరదొచ్చియుండిన నీ అనవసరపు మరణము సంభవించియుండకపోవును. మాయూనియన్ వారు ముందైన నిట్టి ప్రమాదములు లేవనెడ జేయుటకు ప్రార్థింతులు.

యూనియన్ పంచాయితీ.

మద్రాసునుండి యూనియన్ ఆఫీసు మామూలమున నులా నున్నది. ఆఫీసు రాజవీధి నేల పెట్టకూడదని ప్రకటించినయెడల తగినయెట్లు దొరకలేదని సమాధానము చెప్పదురట. గ్రామము యూనియన్ చేసే యెత్తుటికి నికరది సంవత్సరములు కాలవచ్చింది. ప్రస్తుతము ఆఫీసు చైర్ మెన్ వెంకటేశ్వరరావు నున్నది. వారేనుబ్రహ్మజ్యోతుగారు పదిసంవత్సరముల నుండి చైర్మనుగలుగుచున్నది. ఆఫీసుకు వారు అధ్యక్షులుగాను చురేయిగారు. పంచాయితీసభ్యులలో కొందరు (చాలభాగము) మిగిలినవారు వారేను బ్రహ్మజ్యోతు గారిని చైర్మనుగ నేర్పాటు చేయవద్దని ప్రజలు మొత్తముగానున్నను, వారి నే మావెద్దాపురము తాలూకా బోర్డువారు తిరిగి నియమించిరి. ప్రజాశ్రేయము కొరకు తమసర్వస్వమునుదారపోసి పాటుపడు భోగరాజు తట్టాభి శీరామయ్యగారివంటి శ్రేయపాముల నియమించిన యెడల ప్రజలకు సౌఖ్యకరము. ఇప్పుడైన మా ప్రతిదేవులు గారు మాయండి దడుయుండి యెట్టి మామూలు చేసే మామూనియను బాగుపడి ప్రజలకు సౌఖ్యకరమగు చుండునో యోచించుటకు ప్రార్థింతులు.

గొయరు పెకందరి పాఠశాల.

ఇక్కడికి నుమారు రెండు సంవత్సరముల క్రిందట మే మొక తోయరు పెకందరి స్కూలు స్థాపించితిమి. దైవాశ్రమమునకు ప్రయత్నముగా నుండి నిలిచిపోయి కన్యకున్నది. ఈ పాఠశాలనులకుందని బ్రయింగునవారిని నియమించితిమి. ప్రభుత్వమున మాస్కూలును కొన్ని అధికారికములు మిగిలినవారిని గాని యెట్టెట్టుగా వారివారకుండి తప్పించు కొని ప్రస్తుతము పాఠశాల స్కూల్ ఆఫీసులు యనన్వేషకుల కలవలపు సుదర్శనరావుగారి కరణువొచ్చింది. వారు అభయ మిచ్చిరి. ఇప్పుడు మాస్కూలు రికార్డులకొరకు యత్నించుచున్నాము.

ఒంగోలు వార్తలు.

(మా స్వకీయ విశేషముని యొద్దండి)

కాలమానము.

ఒంగోలు జూలై 28:—గతవారము నుండి మా పురమున అపరిమితముగా వానము కురిచుచున్నది. సభ్యుల కిండు వలన కొంచెము కష్టము కలుగుచున్నను లియాకు విశేషముగా పడుటకు నుండి నుచున్నది ఆ కొను చున్నాడు.

గ్రంథాలయోద్యమము

తాలూకాలో గత మూడుమాసములనుండి గ్రంథాలయోద్యమము ప్రచారము తొలగినదయ్యును అనేకమరణ గ్రంథాలయములు స్థాపించబడుచున్నవి. ఇటీవల అయ్యనాగిరెడ్డి సంపాదక గ్రంథాలయము నేల కొల్పబడినది ఇంకను కొన్నిటిని స్థాపించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

మానిసికలు.

మొన్న ప్రభుత్వమువారు మా మానిసికల కవులను తొలి ఎన్నిక స్థలముల 8కి పోయించి నులభుగా ఎన్నికలు జరుగుటకుగాను వార్డుల నెలకొల్పించి అవజ్ఞయిచ్చివారు. అందువలన గతనెల 17వ తేదీన మానిసికలు సభ జరిగినది. పురమున వార్డులుగా విభజించుట అనవసరమనియు అందువలన ఎన్నికలలో కొంతకష్టములు సంభవించుననియు, రాధాకృష్ణయ్యగారు బూరాయశ్రీప్రసాద్ గారు వార్డుల ప్రవేశమునకు వ్యతిరేకముగా చెప్పియుండిరి. చేర్యుల కృష్ణారావు, శ్రీనివాసరావు, ధారా వేంకటరామయ్యగారు వార్డుల ప్రవేశమువలన గలగులాభముల చెప్పుచు వానినితప్పక ప్రవేశపెట్టవలయు

ననిరి. అందుమీద వార్డుల ప్రవేశము అనవసరము, లేదా, అనవసరము తెలిసికొనుటకు వోట్లు గ్రహించింది. రాధాకృష్ణయ్యగారు బూరాయ శ్రీప్రసాద్ గారు వ్యతిరేకముగాను స్వామివాను ఉద్దు కొందరి రాజకృష్ణారావుగారు తటస్థముగాను తక్కినవారు, వార్డులు కావలయుననియు వోట్లువచ్చి యుండిరి. పురము నెన్ని వార్డులుగా విభజించవలయునో తెలిసికొనుటకు తదనంతరము కొప్పరతు కృష్ణారావు, రాధాకృష్ణయ్య, కొందరి రాజకృష్ణారావు, భీమరాజు లక్ష్మీనారాయణరావు, ధారా వేంకట రామయ్యగారుతో వోక యువసంఘము నేర్పాటు చేయబడింది. ఇది జరిగి యొకమాస మయినది. ఉత్తమం ఘమువారు తమబోర్డు నింతవరకు కవులను వారికి నివేదించి యుండలేదు. అలస్యమునకు కారణము తెలియదు. దొరకనము వారేయోచించుటకుందెరువునభ్యుత్సములవలనమిది ముగిసింది. మూడవవారిది కొలదికాలములో ముగియవచ్చుది. ఉత్తమం ఘము వారు తమ రిపోర్టుల త్వరలో తయారుచేసి, వై మూడు సభ్యుల త్వరముల ఎన్నికలకు పిలువలగచేసిన బాధగానుండును. చైర్మనుగారు, ఈ మూడుస్థలముల ఎన్నికల, కొంతకాలముగా, ఈ మొత్తము మీద (వార్డుల ప్రకారము కాక) ఎన్నుకొనుటలు చేయవలయుననియు యొకవందతి ప్రతిపది. ఇదియే నిజమైన ఎంతయు విచారకరము. స్థానికస్వరాజ్యమును చేతిలోనిదిచ్చి, తమరీతిగా అవధించుచునది దొరకనమువారు చెప్పవలసినది నడవించుటకు పిలువలగ నీయవలయుట కోచున్నాము. కాన అస్యభూము, ఉత్తమం ఘము వారు రిపోర్టు త్వరలో తయారుచేయించి రాజోవు ఆగ్రహమునయిన వార్డుల నిర్ణయించి మూడుస్థలములకు ఎన్నికలకు అవజ్ఞ యొసంగ ప్రార్థింతులు.

కవుల సంత.

ఒంగోలు కవులసంతకు కవులుగాను, తమ సంఘ చట్టముల కొన్నిటిని మార్పుటకు, నూతనముల చేర్పుటకు, కొన్ని మాసముల క్రిందట కొందరి రాజకృష్ణారావు, శిఖరము కొప్పరతుగారు, వల్లూరి నారాయణరావు, మల్లవరపు నుబ్బారావు, సామ్యాయలగార్లతో యొక యువ సంఘము నెర్పరచి, వారి రిపోర్టుకు, సంఘమువారి కొక మాసములోగా నివేదించుచు నిర్ణయించియున్నాడు. ఇక్కడి కామూడు మాసములకు వై గానియినది. ఉత్తమం ఘమువారు రిపోర్టుల తయారుచేయలేదు మరియు సంఘమువారికి మూలధనము నేయునాపాయము మాత్రమే కలవు. మూడు నెలలయిన కాని రాజోవు సంతజనము. స్థానికసంఘముల వారి విరాళముల మీద యాకపడియుండి గగనకునుము సంఘసభ్యులలో నేతలును సంతకు జరుపుటకు అయ్యెము కలవారు. ఇట్టి వారే కొంతకాలము సభ్యులు 10 నుండి 5 వరకు భూస్వాములకై జనుప్రదముగా జరుగుట కిష్టపరచు. కాన సంఘమువారు ముందచేయుట: ని మాడవలసి యున్నది.

మోసము

మా మానిసికాలిటిలో కన్నులు కనూలుచేయు జవా నొకడు కొంత ద్రోహము నరవారిందివాడు. అదిజరిగి మూడు మాసములయినను అధికారులు సంగతిని గ్రహించక కొలది దినములలోనే తెలిసికొని ఎన్నడో పరిచి చాలించుకొనిన గురుస్తావేర ద్రోహమిచ్చి జరుకట్టింది, జవాను మోసమునకప్పి పెట్టివాడు. వాడికను నొకరిలానే యున్నాడు. విచారణలు జరుగుచున్నది

శ్రీవైద్యుల.

మాపురము నూతనముగా మునిసిపాలిటిలో గొక శ్రీవైద్యులయమున కట్టించుటకు పూనుకొని భరణ నిర్మాణమునకు ప్రారంభించినారు. చాలామట్టుకు భవనము కట్టబడినను పనియెందులో నిలచిపోయినది. ఈవైద్యులకు వోవణకు వెలగపూడి చరివేంద్రయ్యగారుమీది వనమానము మాయునిసి పాలిటికారి యాధీశములొనర్చుది. వానిని, నూతనముగా మిమనవారు కట్టబోవుచున్న వైద్యుల య పరము చేసి, శ్రీవైద్యుల య మును నిలుపుదల చేయుచు ని. మానిసికల సభలో భిర్యము నొకసభ్యుడు ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రయత్నించు చేయుచున్నాడు. ఇంకెంత వ్యామున్నదో, మానిసికల సభ్యుల కందిరికి తెలియును. మిమనవారి స్నేహము నవేషించు కొంతమంది అసభ్యుని నిర్మాణమునకు సాయము చేయుచున్నారట. ఈవిషయము సభ్యులందరూ బాగోత్రైకొని, వెలగపూడిలో చరివేంద్రయ్యగారు మిమనరీతిచేత లానికీ పొగట్టుక నిలిపి, నిలుపుదల చేయుచు, శ్రీవైద్యులయ కట్టడముల పూర్తిచేయించి ప్రార్థింతులు.

Magic Cure!

Marvellous effect!!

Bathing Oil	Price	Rs. 0-8-0
Iron tonic pills	1 bottle of 48 pills	2-0-0
Anti Malarial Drops	Price 6 Doses	0-8-0

Descriptive Catalogue free on application

ALLBUTT & Co.,

CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

నోటీసు

కృష్ణాడ్రెస్టిక్ బెజవాడలో తమ్మన తాతయ్య బ్రదర్స్ వారితోలూకు రైసు మిల్లస్ రీన్ నటివరకు వర్క్ చేయు చున్నటువంటి రుస్తు టైప్ అయిల్ ఇంజను బి. హెచ్. పి. 45 సెకండు హ్యాండ్ (Rustone type Oil Engine B. H. P. 45 second hand) విక్రయించెదరు గనుక కావలసినవారు ఈదిగువ ఆడ్రెసుకు ఆగ్రహుచేయ వలయును. యొక్కవ ఇగ ఫరు మేషిన్ కావలసినయెడల సదరు వారిచే న్రాసి నచో జవాబు యియ్యబడును.

TAMMANA TALAYYA BROS.

RICE MILL BEZWADA.

చాల శ్రేష్ఠమైన ముక్కుపాడి.

పలము 1-కి రూ. 0-1-8, పిశ్చ 1-కి 8-0-0

సుగంధ ముక్కుపాడి

బుడ్డి 1-కి 0-4-0 దడక 1-కి రూ. 2-0-0

కే. పొన్నురంగ మొదలియూరు,

258 ముక్కుపాడి వ్యాపారులు,

పోస్టుబాక్స్ నెం. 115, మద్రాసు.

మోహిని తైలము

5 తులముల నూనె సీసా 1-కి మెల 0-12-0
ఇది మనోహరిత్రము జేయు విద్యాభ్యాస, పీడన, ఉద్యోగముల మొదలగు వారికి నుఖద్ర, విక్రాంతి నియ్యును.
చుండుకు నూనె
మెల సీసా 1-కి 0-6-0.

ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలులు, జల గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానుచు దీనివలన వెంట్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగ గలవు. అయ్యుతాంభనము దీపో, నువరాను.

180 పులుల పుస్తకము ఉచితము

అశోకమున రాజ్యసంఘటనలపాండుల స్వాభావిక మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటలననే కల్పయన్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము అశోకమహర్షియను కలకాశేనీ కరీంపూర్ణమున దృఢగ్రామము అయ్యర్యవర్ధిని ఇచ్చించును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి యు మేమే భరించికంపెదము. తెలంగాణ ప్రాముఖ్యము.

219 వైద్యశాస్త్ర ము:కిశింకర్ గోవిందజీ,

అశోకనిగవా బొంబాయి. 157, బాబెస్, మదరాసు.

ఆంధ్రుల చరిత్రము.

మూడవ భాగము.

గ్రంథకర్త, చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు
గ్రంథము కావలసినవా రీదిగునవివరానుకు న్రాకి కొన్నియెడల బడయగలరు. గ్రంథము 408 పేజీలు గలిగి కాలికోలైండు చేయబడినది. వెల పోస్తేషాక రు. 1-8-0లు.
వెలగల వేంకటరెడ్డి,
806 ఇతిహాసతరంగిణి గ్రంథముల, ఆరంభి కృష్ణాజిల్లా.

వైద్యవిద్య

దీనియందు మొత్తము 12 వైద్యభాగముల వివరమున్నది. 144 పుటలుగల పుస్తకము. మొ యంతివద్ద పి కన్నావరేశ్వర ప్రొఫెసర్ ఖయ్యూ కూడ ఈ మాట యెప్పించేటట్లు పుటల ప్రింట్ కినికొనుటకు నిష్ఠుములేదా? ఇదే ఒక పుస్తకమునకు ప్రాచీనము.

రాజవైద్య నారాయణ శ్రీకృష్ణ

(188) 20, వై నాబజారుకోట్ల, మద్రాసు.

(Baron & Co)

విద్యుదుత్పాదక గ్రానులు 1-8 డి. 0-4-0
మొదటితరం సాదాశక్తి 1-8 డి. 0-14-0

బ్యారన్ అండు కంపెనీ

మేలైన సువాసనపాడి, సాదానస్యము.

మేము తయారుచేసేది సస్యము శ్రేష్ఠతరమైన పొగాకుతో
తన, అపువధ మూలికలనున్న, నూనావనద్రవ్యములతో
న్న చేయబడినది. ఇది శిశోభారములు, ఒంటి తలనొప్పి, పీన
శ, దీర్ఘ పడికలులు, ముప్పిరి, మైకములు ఇత్యాది శిశోగ
ములకు అవలంబకముగా వర్తించుచున్నది గాక, యిదియువయోగియ
యైన, శరీర కుతూహలము, బుద్ధిప్రకాశము, వరములకు
ఉత్సాహము కలుగును. ఇది ఒకతరారి యువగియోగినివారు
ఇతర సస్యములను ఆశ్రయించరు. సర్వజనుల యువయోగ
నిమిత్తమై ఈ సస్యమును సామాన్య భరణి విక్రయించు
చున్నారము. దీనిని ఒకతరారి పరిశీలించి దీనియొక్క ముగుణ
ములను గ్రహించవలయునని మాయొక్క కోరిక.

డబల్ బుడ్డు రూ. 2-8-0
రెండవతరం శేష 1-8 0-12-0

బ్యారన్ అండు కంపెనీ, 18 యె. సెకెండులైఫ్ బీచ్, నందరాను.

Silks I

బుడ్డులూ!

Silks II

Silks III

కాగిత పాచ్చికొలిది పరిపంచము అందచగునట్లుతల సభిలపించుచున్నది. జనులు తమ శరీరసౌందర్యము
కను తలచునా కనువులతోట పరియత్నించుచున్నారము. మనశరీరమునకు అందములెప్పుడు వస్తువులన్నిటిలో మనము భరించు
చున్నట్టి ప్రత్యేకమైనవి. అందుచే జనోపయోగముకొలుపున. మా స్వలాభము కొలుపున, జపాన్, నూరత్, బెంగళూరు
మాన్యులకు స్వములనుండి మేలైనవట్లు తెప్పించి అనేక అందమైన అంచులలో (స్ట్రాపరు, గోరెయ, దక్షిణాదంబు,
మామిడింబు, చింతికల్ అంచు వగైరా) ఎక్కువసాధ్యము, లెబుచు, తగ్గుకు, చురుచుగల, ఖండువాలు, చీరలు, పంచ
బుడు, కొటులాచులు, తలగుడ్డలు లోనగునవియు సేయించుచున్నారము. ఇదివరలో మావద్దబట్టు ఖరీదుచేసిన వాటిలో
సంభారముంది మావద్దేని యొగ్యతావర్తములే మేము తయారుచేయ. బట్టలయొక్క ప్రాశస్త్యమునకు నిదర్శనము.
తలయెడలను ఈకింది చిత్రమునకు ప్రాయశచిన్.

	ఖరీదు	వెడల్పు	అంగుళములు	పొడవు	గజములు
నూరత్ పట్టుఖండువా తెలుపు, గోల్డెన్ కలరులోను	12-0-0		47		8
నూరత్ పేక ఖండువా, తెలుపు గోల్డెన్ కలరులోను	10-0-0		47		8
జపాన్ పట్టు ఖండువా తెలుపు	7-8-0		47		8
నూరత్ పట్టు కలగుడ్డ, తెలుపు గోల్డెన్ కలరులోను	11-4-0		27		5
నూరత్ పేక కలగుడ్డ, తెలుపు, గోల్డెన్ కలరులోను	11-4-0		82		5
జపాన్ పట్టు కలగుడ్డ, తెలుపు	8-12-0		82		5
జపాన్ పట్టు కొటుగుడ్డ, తెలుపు.	8-0-0		54		1

(459)

10-1-86

ముప్పన సోమరాజు, పెద్దపురం, గోదావరిజిల్లా.

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

496

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

ఈమురబ్బాను సాలామిసిరి కాదని యజ్ఞపురమువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు
విరాళించినచో శోభనముగా పొందవచ్చును. యజ్ఞపురమువారి వాల్మీకిమూలనే ధాతుసప్తము
కలిగినవారికి వృద్ధతాకోకము బహిషంపై, మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించుదు. ఈసాలామిసిరి
మురబ్బా సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము లొకవిశేష బహిషంపన్న లయి ప్రకాశించుచు చిర
కాలము ముఖముగ జీవించుదు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బావల్ల ధాతుప్రతీకలుగును, స్వప్న సుఖము మునున, ధాతువు
మూత్రముతో కలసిపోవుట మునున, నీరుచురకు మునున, బహుమాత్రవ్యాధి మునున, విశేషబలము
కలుగును, రక్తము క్షుద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జనముగును. సాలామిసిరి
అనునది ఒకజాతికండు. ఇది కాబూల్, కాండహార్ దేశములలో వైరిగుచున్నది. అక్కడి జనులు
ఈకండును విశేషముగా తినుటకును మనదేశపు 4 గుర్ర మనుష్యుల బలము ఆదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బాను
సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడి యున్నది, 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయో
గించిన దానివల్ల పూర్తిగ నుజుము కలుగును. 2-8 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణ మిచ్చును.

అనునది చిత్రక పార్శ్వములో పంకబడును.

16 తులారు, డబ్బీ నెల రూ. 2-0-0.

తేచాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,

నె 5, అవత్యరోడు, బెంగుళూరు సి టీ

స్వధర్మ ప్రకాశిని

మత విషయక మాసపత్రిక

సంకల్పిత చందా రూ 2 లు మాత్రమే.

ఈ పత్రిక 8 సంవత్సరములనుండి ముఖ్య ప్రకటింప
బడుచున్నది. ఆంధ్రభాషయందు ప్రకటింపబడుచున్న ప్రతి
కలలో చిత్రావార విషయములను కాత్రుసమన్వయ రీతి నను
సరించి సవరణధర్మమును బోధించునట్టి ప్రతీక చిత్రకల్పి
చేదు. ఈప్రతీకకు కొండ రుదాయులగు జమీందారులు రాజ
సోమవలయ 116 రూల నిచ్చుచున్నారు. దాదాపు 25
ప్రధానసోమవలయ ఉన్నది. దీనియందు ప్రకటింపబడుచున్న
సమాచార ధర్మసేవక కాత్రుసమన్వయ రీతి చాతుర్వర్ణ్యము
యొక్క సమయములను హిందువు లందఱు లెరించుకొనవలెను.
4-5 సంపుటలు మొదలుకొని 7-వ సంపుటమువరకు
గల సోమవలయముల ఒక్కొక్కటి రూ 1-8-0కు ఇచ్చెదము.
4, 5, 6, 7, సంపుటములు ఒక్కొక్కటి రూ 1-8-0కు ఇచ్చెదము.
అయినచో మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని,
407 గంటూరు, అని వ్రాసి.

407

తెలుగు

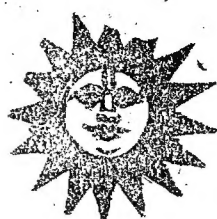
ఆనందవాచక పుస్తకములు

మొదటితరగతినుండి నాలుగవతరగతివరకును మాయ
ద్వ నిర్ణయముగానున్నవి. ఇది ప్రసిద్ధి చెందిన పితామహులైన
మూర్తీ ప్రధానోపాధ్యాయులైన బ్రహ్మశ్రీ, మాచి నర
సింహాంధరులు బి. యె. యల్. టి. గారి చేతుల పానుగంటి
లక్ష్మీనరసింహారావుగారి చేతుల రచింపబడినవి. మఱియు
మొదటి మూడు తరగతులవాచక పుస్తకములను డి. ఇక్బల్
గారు 1916 వ సం. జూలై నెల 6 వ తేదీన పోర్టుసెంటు
బార్ని నెట్టులో వాతకాలయందు దురయోగింపవచ్చునని ఆను
మతి యిచ్చియున్నారు. ఒక్కొక్క పుస్తకమునకు మిక్కిలి
సుందరమైన సాదాపటములను రంగుపటములను నున్నవి.

ఆనందవాచక పుస్తకము, మొదటితరగతి రూ 0-2-0
రెండవతరగతి రూ 0-2-6
మూడవతరగతి రూ 0-3-0
నాలుగవతరగతి రూ 0-4-0
N.B.—ఎక్కువగాకొను బుక్ సెల్లర్లకు కమిషన్ నియమము.
235 ఆర్. వెంకటేశ్వర అండుకో,
ఆనందా ముద్రాలయాధికారులు, మద్రాసు.

కుంకుమ పువ్వు

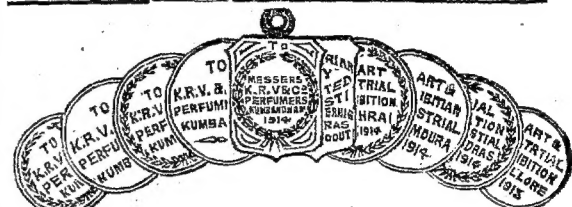
పువ్వు

పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువాగు సూర్యమారును
గమనింపుడు. కరస్పాక్షాత్తు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(58) 31, వామ్బూవిధి, బాంబాయి.

అతిపుష్టకాలమునకు తన శిశోభావ నివారణి చేసి ?

మన చందనాది తయిలము

ఈతయిలము వారమునకు రెండు రోజులు ప్రాతి
కాలములో రాచుకొని స్నానముచేసినయెడల పిత్తనీడగిగును,
కన్నుమంటలు, కపాలపుష్పం, ఒంటితిలనొప్పి, తలతిలగుకు
వెంట్రుకలు రాలుట, శమనపుష్పము, పీతజలమైన బుద్ధి
కలుగును. క్రయము డబ్బా 1-8 రూ 2-0-0

ఇదిగాక మావద్ద నువానన కక్కిపొడియు నువానన
మున్నము, కొబ్బరితురుము, నుగంధ స్నానపాడి, కేళాంగము
చందనపుడెరు, అరగబా, కేసరిపుడెరు, పునగు, జవ్వాది,
అంబరు, మొదలైన వస్తువులు దొరకును. క్యాటలాగు కాకు
సినవారె వ్రాయవలెను. కే. ఆర్. వి. అండు కో,
455 నువానన వ్యాపారము, కుంభకోణము.

K. R. V. & Co. PERFUMERS, KUMBakonam.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని వాగుటకు
గలగు తరీఖయందు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
చుకో యేదేభాగములు యేదేపనులుచేయుకో అని తెలి
కోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రీతియను యాచంకముల
నిల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా నువాతకాలలో, యూరోపియన్
దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
గవర్న మెంటువారివద్దనుంచి లై సెన్సు లెబింపించి పంపబడును,
యందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి నాములు జూలై నెల 1వ తేదీ నుండి ప్రారంభమగును
గ్లాసులో చేరదలచిన విద్యార్థులు జూన్ 31 వ తేదీకి గాని
అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠ
శాల విద్యార్థులు కోరినచో నికసిండుటకు తాళంకలగును.
ఈ క్రింత నుదహరించువారికి ప్రాసీకనుడు.

(41) గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

ప్రపంచ చరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరిభర్తృత్తమరావు, ఎం. ఏ.

శైలినులభము, కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ
బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రూ. 2-0-0
అంచుకొని లేదు. ప్రవేశ రుసుము లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు ఏ. పి. గా వంపుదుము
అయినచో:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(27) 145, కాంపిధి, నందరాను అని వ్రాయును.